

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MARKI a gɔrsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Marki a
gɔrsira ba bi*

gasɔɔre

Yeezuu Krista lemim nyunta ciro wɔɔ barla bi, Marki hɔ bi n kutiim, an η gusire sɔ.

Ci bi ba Marki ɔ do vantɔɔ gɔɔɔ ma, k'a hɔnka a ɔ Yeezuu m bɔmbɔrezaa kɔ Woso a ler bɔ bi, b'an Woso Nyi sɔ. Hɔ kɔ Yeezuu bɔr m durnya ɔ bi n lemim nyunta, bi lemim bi do bi, hɔ kɔ Yeezuu a ba a mɔsɔrbaa nɔ ɔ, a zε nɔ ɔ, a mɔmbɔɔre nɔ ɔ haay bi m.

A ι zekɔra k'a a ga m an bɔr Krista kan a karɔndanyi kɔ bire ɔ bi hɔnkam sɔ.

N y'a gingare n ɔ, Pɔyεεr ι hɔ k'a nɔ ci b'ɔ bi mim dɔnda Marki m an a gɔrsira ba.

Zaan-Batiisi mim

(Matiyee 3.1-12; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Lemim nyunta k'a nɔ Woso Nyi Yeezuu Krista bi mim dɔndam bi n naa do.

² Mim bi, a sɔηηɔda a ba, amba wosolɛsinnɔsorazaa Ezayii a gɔrsira ba biisi bi m, a ɔ:

Mɔɔ nɔ m zibɔɔzaa nyɔɔre ɔbɔ lεε, k'an b'ɔ zaabanka.

³ A mɔηηa leer nɔ bɔm poohɔɔn ɔ, an n'a hɔre, a ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,
k'a a zaarɔ kɔ η y'a tontɔ rɔ wɔɔ banka, k'a η zε
kɔ η n yi tɔrga.

⁴ Kεεε bɪ, Zaan a hɪnka poohɔɔn ɔ b'ɔ, an nɪ pa
dam, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a batem si, k'a a
mimbɔnyaarɔ sugur yi.»

⁵ Zidee kɔ zannɔ kan Zerizalem kɔ zannɔ kɪ
bɔr Zaan zi, ηnɪ batem si Zɔrden kɔ ɔ, ηn'a
mimbɔnyaarɔ hɪε.

⁶ Zaan bɪ, yoonde ka huu a du a ma, an kɔmbar
so a ɔ. Bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ a n'a bɪε.

⁷ A hɔdɪndare nɔ ɔ bɪ, a y'a hɪm gɔɔɔ wɔɔ m, a
ɔ: «Gɔaa nɪ mɔɔ jε ɔ, an nɪ zem, bɪ, a zaa paŋŋa
cem mɔɔ han. Mɔɔ n m ga m, m sɔnta a taa, m
a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔnhɔr y.

⁸ Mɔɔ batem ka awɔɔ ɔ hi nɔ ɔ, bɪ, a mɪŋŋa
zem bɪ batem ka awɔɔ ɔ *Sent-Ɖspri m.»

Yeezuu batem sire

(Matiyee 3.13-4.11; Likki 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Yeezuu a to Nazaretɪ ɔ,
Galilee kɔ nɔ ɔ, an bɔr Zɔrden kɔ ɔ k'a bɪ batem
si Zaan zi.

¹⁰ Bɪ, k'a bɪ batem si an a nya, an nɪ bɔm hi
b'ɔ bɪ, brama a gɔ, Sent-Ɖspri n zer a mim ɔ, am
cipɔɔrε hɔ bɪ m.

¹¹ Bɪ leer a to mim ɔ, an n'a hɪε, a ɔ: «Mɔɔ
Nyɪ kɔ mɔɔ ηsɔa bɪ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ηsɔa kan m
heer kɪ haay.»

¹² Lεem bɪ, Sent-Ɖspri a ka an ta poohɔɔn ɔ.

¹³ A gɔɔta b'ɔ dɔmɪm busi, Sɔtaana n'a gɪngam
ma. A mɪsɪrbaa ba a nawɔm poohɔɔ barla, bɪ
malεkarɔ bɔr k'a b'a da han.

*Lεεkare karındanyıno siro
(Matiyee 4.12-22; Likki 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ N Zaan nyasɔ, n n a du, Yeezuu n bokare an bɔr Galilee ɔ,

¹⁵ an nı Woso lemim nyınta pa dam gɔɔɔ m, a ɔ: «Dɔmum b'a ku, Woso cirbəə b'a zɔ. K'a bɔ a taam, k'a lemim nyınta bı si.»

¹⁶ Kɔ Yeezuu nı tam Galilee higɔta lε ra bı, a zɔbənno yı hıya, Sımɔɔn kan a danzaa Andır kɪ, ηn'ı zɔ bam, ηn'ı zanηa zom higɔta b'ɔ, bala, zɔbənno m.

¹⁷ Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔkamazannɔ!»

¹⁸ Lεem bı, η zanηarɔ wɔɔ to, ηn'ı zum kɔ ɔ kan kɪ.

¹⁹ K'a ta lεε poore bı, a Zebedee nyıno yı, Zakkı kan a danzaa Zaan kɪ, ηn'ı zanηarɔ bankare a kɔɔlɔɔ nɔ ɔ.

²⁰ Yeezuu n η bir lεem, ηn'a zı Zebedee to kɔɔlɔɔ bı nɔ ɔ kan zibənno wɔɔ kɪ, ηn'a hɔr, ηn'ı zum kɔ ɔ kan kɪ.

*Yeezuu y'a paηηa hınkam
(Likki 4.31-37)*

²¹ N gasɔ Kapernawum kɔ nɔ ɔ, *sabaa hinni ɔ, Yeezuu n gasɔ zıforɔ sokomace ɔ, an hɔ dında.

²² Gɔɔɔ wɔɔ n zε kədə a hɔdındare bı minto. Bala Woso paηηa an nı hɔ bı dındam nı, a bı hɔdeem kan wosocikarınsaambɔɔ wɔɔ hɔ kɪ y.

²³ Dɔmum bı do ɔ bı, gɔaa kɔ zinəro n ta m nı η sokomace b'ɔ, an nı zee dare, an n'a hıre, a ɔ:

²⁴ «Bɔ ıbu lε n taa k'ı ba wɔɔ nı, Nazareti Yeezuu? Bɔr ıbu ɔ k'ı bı wɔɔ zibəə zar ge? Kɔ

nka n'ibu m, mɔɔ dɔ: Woso gɔaa miɲɲa n'ibu m.»

²⁵ Yeezuu n meer ba ma, a ɔ: «I tɔr ka, k'i bɔ gɔaa bi mɛ ɔ!»

²⁶ Zinɔ bi n gɔaa bi hinkɔ kan paɲɲa ki, an bɔ a mɛ ɔ kan zee ki.

²⁷ Gɔɔɔ wɔɔ haay ze kɔdɔ, ɲn'i laaka dɪndam kɔ han, ɲ ɔ: «Bɔ m naa? Hɔdɪndare daa kan paɲɲa gɔta ki bi ba n ni! A m ɛ da bi, Yeezuu ɪ hɛɛn sim zinɔro wɔɔ ma, ɲn'a ɛ sire.»

²⁸ Yeezuu tɔ bɔ ɛɛ haay ɔ, Galilee kɔ ɔ.

Yaabazanno waare

(Matiyee 8.14-17; Likki 4.38-41)

²⁹ Kɔ ɲ bɔ sokomace ɔ ɛɛm bi, ɲ ta Simɔɔn kan Andɪr ki har ɔ, kan Zakkɪ ki Zaan ki.

³⁰ Bi ma bi, Simɔɔn dindɔ ɪ wɔtam kan memare ki. ɛɛm bi, n yaabazaa bi mim hi Yeezuu m.

³¹ Yeezuu a zɔ, an a wɔ nyasɔ, an a ka an wuti. Memare bi n bɔ a mɛ ɔ, an wuti, an nyasɔ ɲ ni.

³² Yirbɔɔre m bi, woso ɛzore dɔmɪm ɔ bi, n bɔr yaabazanno m kan hɔɔzanno ki m haay Yeezuu zi.

³³ Kɔ bi zanno haay a so kɔ ma har bi ɛ ma.

³⁴ A yaabazanno kɔ ɲ ni cicir bam yaaba do haay m nɔ ɔ rɔ wɔɔ waa gɔta, an la zinɔro ra gɔta gɔɔɔ mɛ ɔ. Yeezuu n zinɔro wɔɔ to ɲn'i meer bare y, kɔ ɲ y'a dɔ bi minto.

Yeezuu ɪ lemim nyɪnta pa dam Galilee ɔ

(Likki 4.42-44)

³⁵ Dɔgta miɲɲa m, Yeezuu wuti, an bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, an ni yaa dam b'ɔ.

³⁶ Simɔɔn wuti kan a muno ki, ɲn'a dɪndan ɔ,

³⁷ ηη'aa yι, ηη'a hι m, η σ: «Γσσσ ωσσ haay y'a kare ιbι ma!»

³⁸ Bι, Yeezuu a nyι bσ σ, a σ: «U ta korσ kσ η nι lezima rσ ωσσ σ σσ, kσ m aa Woso lemim nyιnta dιnda η nι. Bala, bσr mσσ σ bι minto.»

³⁹ A a da Galilee korσ ωσσ zi haay, an nι hσ dιndare η nι η sokσmacero ωσσ σ, an nι lam zinero ra.

Yeezuu laafι ka kusimσ σ

(Matiyee 8.1-4; Likki 5.12-16)

⁴⁰ Kusimσ deem n b'a zσ Yeezuu ma, an sonta, an a zuutσ a taa, an n'a yem han, a σ: «K'ιbι le taa, ιbι ι da ma, ι mσσ waa.»

⁴¹ Yeezuu a cicir ze, an a ωσ hσr, an a da ma, an a hι m, a σ: «Mσσ le taa ma k'ι laafι yι.»

⁴² Lεem bι, yaaba bι bσ kusimσ bι mε σ, an a ba mιηηa.

⁴³ Bι je σ bι, Yeezuu a nyσσ, an le ka σ,

⁴⁴ an n'a hιre, a σ: «Dundo ι zi, ι b'a ka ι hι gσsι nι y. Ta ι yaa ι hιnka wosocemannιbσr bι m, *hubore manni kσ Moyiisi le ka awσσ σ k'a ba bι, k'ι bι ba, kσ gσaa biyεθ n a dσ, a σ, ιbι laafι yι.»

⁴⁵ Bι, gσaa bι bσ, an a hσr, an a sιηηιda sa, an nι mim bι dιndam gσσσ m leε haay σ. Naa do minto ma, Yeezuu b'a dam ma, an a hιnka, an gasσ kσnσ σ y. Gσota a tιr a σ bσleemaro σ. Bι, gσσσ a to leε haay σ, ηη'ι zem Yeezuu zi.

2

Megarezaa waare

(Matiyee 9.1-8; Likki 5.17-26)

¹ Domunno kɔ η cem nɔ wɔɔ nɔ ɔ, Yeezuu a wusigə, an bɔr Kapernawum kɔnɔ ɔ, bɪ gɔɔɔ a ma η ɔ, a lee ku an nɪ har ɔ.

² Gɔɔɔ cir gɔta bɔr, ηnɪ b'a so kɔ ma b'ɔ, lɛ ba b'ɔ y, baa cɛlɛ ma bɪ, lɛ ba ɔ sɔ y. Yeezuu nɪ Woso lemim dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m.

³ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ bɔr zi megarezaa m, ηn'a busu gɔaa si.

⁴ Kɔ η n a da ma, ηn'ɪ tam nɪ Yeezuu zi bɪ, zamaa bɪ minto m, η n cɛ mim bɪ hɔn ra, bɪncɛ kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ, ηnɪ megarezaa bɪ busu kan a wɔtarahɔ bɪ kɪ, ηn'a zer cɛ bɪ yaa bɪ m.

⁵ Kɔ Yeezuu η sɪrakare bɪ yɪ bɪ, a a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur y!»

⁶ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ nɪ b'ɔ, ηn'ɪ nyɪntam, ηn'a hɔɔn dare a heer ɔ, η ɔ:

⁷ «Bɔ m, gɔaa naa do nɪ meer naa do bare? Woso sonsɔ a n'a wɔm! Nka y'a da ma, an gɔaa mimbɔnyaarɔ sugur ka ɔ, kɔ Woso deem bɛɛ?»

⁸ Zɔɔ-zɔɔ bala, hɔ kɔ η n'a hɔɔn dam ma a heer ɔ bɪ, Yeezuu a dɔ a zim, an η lar, a ɔ: «Bɔ minto m awɔɔ n'a hɔɔn dare ncɪnaaɔ?»

⁹ Kara m naanaa? Mɔɔ n b'a hum megarezaa bɪ m, mɔɔ ɔ: ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bɪ m gɛɛ, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ ta bɪ nɪ?

¹⁰ Bɪ, awɔɔ y'a dɔrɛ, a ɔ: Gɔaanyɪ b'a da ma, an gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka η ɔ, tara burɔ ɔ naa ɔ.»

¹¹ A n a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «ɪbɪ, mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ doo ɪ har ɔ!»

¹² Lɛɛm bɪ, a wuti, an a wɔtarahɔ bɪ gɔr, an

bo m, gōaa biyөө mım m. Gōō wōō n zε kədə, ηn'a lε bo Woso σ, η σ: «Wōō n mim naa do lōō yι deem y.»

*Yeezuu Levii bir
(Matiyee 9.9-13; Likki 5.27-32)*

¹³ Yeezuu a ya, an ta Galilee higōta lε ra. Gōō wōō haay bōr zi, an nι Woso lemim dındare η nι.

¹⁴ K'a nι cenim bι, a Alfee nyınnι Levii yι. A n nι nyıntare a yawōrsire bıncε σ b'σ. Yeezuu n a hι m, a σ: «Zu mōō σ!» Levii bι n wuti, an nι zum kō σ kan kι.

¹⁵ Kō Yeezuu nι nyıntam Levii har σ b'σ k'a hō bι bι, yawōrsinno kan mimbōnyaabənnο kι gōta nyınta kan kι, kan a karındanyıno wōō kι. Bala, gōōō gōta zu kō σ kan Yeezuu kι.

¹⁶ Zεkorazanno n ta σ, ηn'ι η birm farizεenrō. Kō farizεenrō wōō kan wosocikarınsaambōō wōō kι a yι, an nι hōbıre bım kan yawōrsinno wōō kι, mimbōnyaabənnο wōō kι bι, η y'a hι a karındanyıno wōō m, η σ: «A lō, an nι hōbıre bım kan yawōrsinno wōō kι, mimbōnyaabənnο wōō kι?»

¹⁷ Yeezuu k'a mim bι ma bι, a a hι η nι, a σ: «Laafıızanno lε baa lōōtōr ma y, bι yaabazanno lε n taa lōōtōr ma. Mōō n bōr kō m bι gōōō mıηηōō bir y, bōr mōō σ, kō m bι mimbōnyaabənnο bir.»

Hō daa kan hō gusire kι

*bır zum kō σ y
(Matiyee 9.14-17; Likki 5.33-39)*

¹⁸ Dōmım bι do σ bι, Zaan karındanyıno kan farizεenrō karındanyıno kι y'a lε kōsım. N bōr,

ηνι bi Yeezuu lar, η σ: «Bɔ minto ni, Zaan karundanyɔɔ wɔɔ kan farizeenrɔ hɔɔ wɔɔ ki n'a le kɔsum, b'ibu hɔɔ wɔɔ bir a le kɔsire?»

¹⁹ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, hɔbɔkɔrenoom dare m, a σ: «Kɔ gɔaa ɪ lɔsare cibsare bare, lɔ bi zim bi n gɔɔta, an ni gɔɔɔ wɔɔ bire σ, η y'a le kɔsum na? Kɔ lɔ bi zim bi ni b'σ bi, η b'a dam ma ηn'a le kɔsɪ y.

²⁰ Dɔmɔnnɔ niηηoo zem bi nyɔnta σ, kɔ n bi lɔ bi zim bi gɔ η ma, η y'a le kɔsum dɔmɔm bi do σ.»

²¹ A n a ya, an a hi, a σ: «Gɔaa ba σ, an ni pɛera daa kɔr sam, an a sɪnsar kan huu gusire ki y. Pɛera daa kɔr bi n ni huu gusire hɔ bi gaam, an n'a kaansɔm, an ni cenim biisi han.»

²² A n a ya, an a vanta hi η ni, a σ: «Gɔaa ba σ, an ni *diven daa sam k'a tɔ hibɔɔnrɔ gusino σ y. Kɔ n bɛɛ m, diven bi hibɔɔnrɔ wɔɔ hinhaanm. Diven bi kan hibɔɔnrɔ wɔɔ ki, η y'a zaar bam. Bi, k'a diven daa tɔ hibɔɔnrɔ daarɔ σ.»

Sabaa hinni bɪsɪkare
(Matiyee 12.1-8; Likki 6.1-5)

²³ Hindeem σ, *sabaa hinni σ, Yeezuu bɔ hɔsɪrarɔ σ. A karundanyɔɔ wɔɔ kɔ η zaa sa ηn'ɪ tam bi, η y'a sɪηηɪda ba, ηn'ɪ hɔyaa gɔyir yɪnyarm.

²⁴ Farizeenrɔ wɔɔ n a hi η ni, η σ: «Dɪga, hɔ kɔ η n'a bam sabaa hinni σ! A n a ga m, ηn'a ba a hinni σ y.»

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Mim k'a pakra ba David m kan a gɔɔɔ ki bi dɔmɔm σ, hɔ niηηɔ k'a a ba, nɔ k'a η nyasɔ bi,

²⁶ gaso k'a ɔ Wosoce ɔ kan a gɔɔ wɔɔ kɪ, wosocemannɔbɛr jɪtaare Abiyataar dɔmɔm ɔ, an bur kɔ η y'a cɪnta Woso m bɪ gɔr, an a bɪ kan a gɔɔ wɔɔ kɪ, awɔɔ n a karɪnda ba ra? Bɪ, η n a ga m, ηn'a bɪ, kɔ wosocemannɔbɛnno wɔɔ bɛɛ m bala y.»

²⁷ Yeezuu a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Hoonsire dɔmɔm bɪ ba Woso ɔ, gɔaa minto, bɪ, a n gɔaa ba hoonsire dɔmɔm minto y.

²⁸ Bɪ y'a ka, Gɔaanyɪ bɪ m sabaa hinni bɪ minzaa.»

3

Sabaa hinni wɔgɛrzaa waare (Matiyee 12.9-14; Likki 6.6-11)

¹ Sabaa vanta hinni ɔ, Yeezuu a ya, an gaso zuɔfɔrɔ sokomace ɔ. B'ɔ bɪ, gɔaa deem n ta ɔ, a wɔ n ga.

² Gɔɔ kɔ η bɔr b'ɔ rɔ wɔɔ ɪ dɪgam Yeezuu ma, hɔ k'a n'a bam *sabaa hinni ɔ, k'a gɔaa bɪ waam k'a yɪ. A ka brɔɔ nawom ma, k'a mim ka Yeezuu ra, mim naa do jɛ ɔ.

³ Yeezuu n a hɪ wɔgɛrzaa bɪ m, a ɔ: «Wuti, ɪ bɔr bireyaa ɔ naa ɔ!»

⁴ B'a a hɪ gɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sabaa hinni ɔ, bɔ bare n miηηa? Zibɛθ miηηa bare m gɛɛ, zibɛθ bɔnyaa bare nɪ? Gɔaa meeyaa bɔmbɔrɛ m gɛɛ, gɔaa zɛrɛ nɪ?» Bɪ η bɪr a nyɪ bɔη ɔ y.

⁵ A ɪ dɪgare η ma a jɪr ɔ kan nɔmaa kɪ, a heer n a zar η heerkare bɪ minto. A n a hɪ gɔaa bɪ m, a ɔ: «ɪ wɔ bɪ hɔr!» B'a a hɔr, a wɔ bɪ n a banka.

⁶ Farizeenro wɔɔ kɔ η bɔ sokomace b'ɔ bɪ, η y'a zε kɔ ra kan Hirɔɔdɪ gɔɔɔ wɔɔ kɪ, ηn'a hɔɔn dam hɔ k'a n'a bam, k'a Yeezuu ku a zε bɪ ma.

Zamaa ι zεm Yeezuu zi

⁷ Yeezuu ta kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ Galilee higɔta lε ra. Zamaa gɔta n zu a jε ɔ. Zamaa bɪ, a to η y'a ɔ Galilee ɔ, Zidee ɔ,

⁸ Zerizalem ɔ, Idumee ɔ, kan Zɔrden kɔ kur zannɔ kɪ, Tiir kɔ kan Sidɔn kɔ zannɔ kɪ. Gɔɔɔ gɔta n bɔr zi, hɔ haay k'a a ba bɪ minto.

⁹ A a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ, k'a a zɔ kɔɔlɔɔ bɪ m mɔɔ jɪr ɔ, kɔ zamaa bɪ b'a da ma, ηn'a so mɔɔ ɔ y.

¹⁰ Yeezuu k'a gɔɔɔ waa gɔta bɪ minto y'a ka, yaabazannɔ wɔɔ haay lε n taa k'a lεε ka a a zɔ ma, a a wɔ da ma.

¹¹ Zinɔro wɔɔ kɔ η y'a yɪ bɪ, η kukurɔ zε, ηn't zee dam, η ɔ: «Woso Nyɪ n'ɪbɪ m!»

¹² A hɔɔn si η ma kan paɲɲa kɪ, a ɔ, η b'a ka n n'a dɔ y.

Yeezuu a zibɛɛzannɔ nyɔkɔ ɔ bueerehɪya (Matiyee 10.1-4; Likki 6.12-16)

¹³ Yeezuu der ci ra, an nɪ gɔɔɔ k'a lε n taa η ma rɔ wɔɔ birm. Brɔɔ η bɔr zi.

¹⁴ A n η nyɔkɔ ɔ gɔaa bueerehɪya, kɔ η nɪ gɔɔta kan a kɪ, k'a bir η nyɔɔm, kɔ η nɪ bir Woso lemim nyɪnta bɪ dɪndam,

¹⁵ kɔ η n paɲɲa yɪ, ηnɪ wɔ ɔ, ηnɪ la zinɔro ra.

¹⁶ Bueerehɪyɔɔ wɔɔ kɔ Yeezuu η bir lɔ wɔɔ ba n nɪ: Sɪmɔɔn kɔ n n'a hɪm ma Pɪyεεr ta ɔ,

17 Zebedee nyɩ Zakkɩ ta ɔ, kan a danzaa Zaan kɩ. Yeezuu tɔ vanta ka brɔɔ ma, a ɔ: Bʋanerges, a lɛ taa k'a hɩ: bramahəənsire nyɩnɔ.

18 Andɩr ta ɔ sɔ, kan Filipi kɩ, Bartelemii kɩ, Matiyee kɩ, Toma kɩ, kan Alfee nyɩ Zakkɩ kɩ, Tade kɩ, Sɩmɔɔn *Zelotɩ kɩ sɔ,

19 kan Iskariyotɩ kɔ ɣɔaa Zidas, k'a Yeezuu zambɔ zɛ bɩ kɩ.

Minno kɔ η n'a hɩm Yeezuu ma

20 Yeezuu a wusigə, an bɔr har ɔ, zamaa bɩ n a ya, an a so kɔ ma. Bɩ minto nɩ, Yeezuu kan a karɩndanyɩnɔ wɔɔ kɩ ba toore m k'a hɔ bɩ y.

21 Bɩ k'a danyɩnɔ wɔɔ a ma bɩ, η bɔr, k'a b'a gaa, bala η y'a hɔɔndare, η ɔ: «A mim n'a wusigəm!»
(*Matiyee 12.22-32; Likki 11.14-23; 12.10*)

22 Wosocikarɩnsaambɔɔ kɔ η y'a to Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η y'a hɩ, η ɔ: «Belzebul nɩ kan kɩ!»
N y'a hɩ sɔ, η ɔ: «Zinəro cir daahan minto y'a ka, an wɔ ɔ, an nɩ lam zinəro ra.»

23 Yeezuu n η bir, an hɔbɔkɔrɛnoom da η nɩ, a ɔ: «Sɩtaana y'a bam lɔ, an zoo ba kan a mɩŋja kɩ?»

24 Kɔ k'a ɣɔɔɔ bɩr kɔ mam bɩ y'a dare.

25 Kɔ har ɣɔɔɔ a ɣɩngɔ, har bɩ do b'a dam ma, an ta lɛɛ y.

26 Kɔ Sotaana bɔr, an nɩ yar bam kan a mɩŋja kɩ, kɔ ɣɩngɔrɛ ta ɔ, a b'a dam ma, an jɩm mim ɔ dɔntɔ y, bɩ, a cirbəə bɩ nyam.

27 ɣɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ ɣɔaa paŋɣazaa har ɔ, k'a mɔrlɔ ɣɔr, k'a n ser ka, an bɔr la an a sɔr y. K'a sɔr an a nya, b'a bokare an gasɔ, an mɔrlɔ wɔɔ ɣɔr.

28 Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sonsɔrɔ haay kɪ sugur kam gɔɔɔ ɔ.

29 Bɪ gɔaa biyɔə k'a nɪ *Sɛnt-ɛspri sunsɔ wɔm bɪ, a b'a sugur yɪm fɪga y. A mimbɔnyaa bɪ gɔɔtare a mim ɔ dɔmɪm k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ.»

30 Yeezuu naa do hɪ, kɔ η ɔ: Sɔtaana nɪ kan kɪ bɪ minto.

*Yeezuu kan a har gɔɔɔ kɪ mim
(Matiyee 12.46-50; Likki 8.19-21)*

31 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu da kan Yeezuu danyɪnɔ kɪ bɔr, ηnɪ jɪm garga ra, η n nyɔɔ da kɔ η n Yeezuu bir.

32 Zamaa bɪ nyɪnta, n nɪ bɪr ma, n n'a hɪm nɪ, n ɔ: «Gaafra, ɪbɪ da kan ɪbɪ danyɪnɔ kɪ y'ɪbɪ birm garga ra.»

33 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ η nɔ, a ɔ: «Nka m mɔɔ da? Nkɔɔ m mɔɔ danyɪnɔ?»

34 A n bɔkare, an a bɔ, an nɪ dɪgam gɔɔɔ kɔ η nyɪnta ηnɪ bɪr ma rɔ wɔɔ ma, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ da bɪ ba n nɪ, kan mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ kɪ!

35 Gɔaa niηηə k'a nɪ Woso hɔɔnhɔ bam bɪ, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ danlɔ m, mɔɔ da m.»

4

*Hɔduure hɔbɔkɔrenoom
(Matiyee 13.1-9; Likki 8.4-8)*

1 Yeezuu a ya, an nɪ hɔ dɪdam Galilee higɔta lɛ ra. Zamaa a so kɔ ma gɔta ηnɪ bɪr ma, an wuti, an aa nyɪnta kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ deem ɔ hi bɪ nɔ ɔ. Zamaa bɪ haay n nyɪnta tara ɔ hi bɪ lɛ ra.

² A hōbōkōrenoom dare nō ō, a hō dūnda η nū gōta. A hōdūndare nō ō, a a hū η nū, a ō:

³ «K'a tōr ka: gōaa ɪ bō k'a hō duu, a duure nō ō bɪ, a hɪsɪga an nawōm.

⁴ K'a n'a duum bɪ, gōsɪnnō n a lo zaa gōr ma. Bennō n bōr, ηnɪ b'a bɪ.

⁵ Gōsɪnnō n a lo jaarō bɪnce ō, taa n nyɪnta b'ō gōta y. Hōyaa bɪ n lēē ka an bō, kō taa ba ō gōta b'ō bɪ minto.

⁶ Woso k'a der bɪ, an na hōka bɪ ma, an ga, kō η mēsi ba ō bɪ minto.

⁷ Gōsɪnnō a zar laa bɪnce ō, laa bɪ n haan, an a ta η mee, η n nyɪ da y.

⁸ Gōsɪnnō n a lo lēē mɪŋŋa ō, ηnɪ haan, ηnɪ ma, ηnɪ nyɪ da. A yaa deem yaa ka bukərku, deem busōrdɪ, deem zōrō.»

⁹ Yeezū a hɪ, a ō: «Gōaa k'a lē n taa k'a jɪ ma, k'an a tōr ka ma mɪŋŋa.»

(Matiyee 13.10-17; Likki 8.9-10)

¹⁰ Kō zamaa b'a hōr bɪ, gōōō kō η gōōta kan Yeezū kɪ, a karɪndanyɪnō bueerehɪyōō wōō kɪ bɪ, η nyɪnta ηn'a larm a hōbōkōrenoonno wōō jɪ ma.

¹¹ A n n'a hɪrē η nɪ, a ō: «Awōō Woso cirbēē mim k'a nyaakōm da bɪ yɪ, bɪ gōōō kō η bɪr a kam ma k'a yɪ rō wōō, a hɪ n nawōrē η nū hōbōkōrenoom dare m.

¹² Bɪ minto y'a ka

gōōō wōō nɪ dɪgam, bɪ η bɪr lēē yɪrē y,
ηn'a tōr kam, bɪ η bɪr hōsɪ jɪ marē kō η b'a da
ma ηn'a bō a taam kō Woso n sugur ka η
ō y.»

(Matiyee 13.18-23; Likki 8.11-15)

13 Yeezuu n'a hire η ni, a υ: «Awoɔ n hɔbɔkɔrenoom naa do ji dɔ ra? Bi, awoɔ y'a bam lo, a hɔbɔkɔrenoonno haay ji dɔ?»

Yeezuu ι hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji dɪndam

14 Hɔduurezaa bi, Woso lemim a n n'a duum.

15 Hɔyaa k'a a lo zaa lezi bi, bɔ η y'a υ kɔ υ kan gɔɔ ki. Brɔɔ Woso lemim bi ma, lɛɛm bi Sɔtaana lemim kɔ n y'a duu η heer υ bi si η han.

16 B'a hɔdeem kan gɔɔ kɔ η bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo jaarɔ bɪncɛrɔ υ rɔ wɔɔ ki, brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'i sim lɛɛm kan heernyɔɔ ki.

17 Bi, η mɪηηɔɔ mɛsi ba υ y, hindeem gɔɔ m. Kɔ cicir gɛɛ fɪryɪrɛ bɔr Woso lemim bi minto, bi η y'a to.

18 Gɔɔ vantɔɔ bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo laa bireyaa υ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mam.

19 Kan durnya hɔɔndama bi ki, braba a mɪηηa m arzaka kama ki, kan hɔɔ vantɔɔ lɛtaama ki gasɔ η υ, ηn'i Woso lemim bi zarm, a bɪr nyɪ darɛ y.

20 A nyambɔrlɛ ma bi, gɔɔ vantɔɔ n ta υ, ηnɪ bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo bɪncɛ mɪηηa υ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'i yɛm ma, ηn'i nyɪ dam. A yaa deem ni nyɪ dam bukərku, deem busɔrdɪ, deem zɔrɔ.

*Fitirɛ hɔbɔkɔrenoom
(Likki 8.16-18)*

21 A a ya, an a hi η ni, a υ: «N bɪr sɛ dam fitirɛ υ, n n'a cɪntam kasɪ gɛɛ gargɔ taa y, gɛɛ lo? A cɪnta n nawɔm hɔ burɔ υ.

22 Bala, mim haay kɔ ɔɔɔ b'a dam ma ηn'a dɔ naa ma bi, η zem b'a dɔ. Hɔ ba ɔ n n a nyaakum da a dɔ n mi y.

23 Gɔaa k'a lɛ n taa k'a ji ma, k'an a tɔr ka ma miηηa.»

24 Yeezuu a vanta hi η ni, a ɔ: «K'a dundo a zi kan hɔ k'awɔɔ n'a mam bi ki. Awɔɔ makra bare hɔ bi, n zem b'a sa, n ni ganwɔrɛ makra bam, n n'a ka awɔɔ ɔ. N y'a lɛηηa dam sɔ.

25 Bala, n hɔ kam ɔɔaa k'an ta m b'ɔ; Gɔaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore, n y'a yɔm ni.»

Hɔyaa haanre hɔbɔkɔrenoom

26 A a ya, an a hi η ni, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bi, bɔ a kɔ ɔ kan ɔɔaa k'a ni hɔ duum tara ɔ bi ki.

27 Kɔ hinceem a n'a bare gɛɛ, jim a nawɔrɛ, sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki, hɔyaa bi, haan a nawɔm, an ni mam, b'a n a dɔ kɔ ba a nawɔm lɔnlɔ y.

28 Tara bi n'a zi bare, hɔyaa bi n ni lɛɛkare an ni haanm, an ni ɔɔ dam, an ni jisɔ sim, a nyambɔrɛ ma bi, an ni nyɔ dam.

29 Hɔyaa bi k'a ma bi, a da n nawɔm, k'a dɔmɔm a ku bi minto.»

Mutardi yaa hɔbɔkɔrenoom

(Matiyee 13.31-32,34; Likki 13.18-19)

30 Yeezuu a ya, an a hi, a ɔ: «K'ɔ Woso cirbɛɛ makra ba lɔnlɔ kan bɔ ki?

31 Bɔ a kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardi bi yaa ki; A m hɔyaa haay k'a ni durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ poore, n n'a duum.

³² Kò n y'a duu, ma a nawom, an nì gò dam an lè da hɔyaa haay ra, an nì haanm gòta, a vɛnjɛrɔ n ta ɔ, bɛnnɔ n b'a dam ma ɛnɛ kinka ma.»

Woso lemim dɔndare hɔbɔkɔrenoom

³³ Yeezuu ɪ Woso lemim nyɪnta dɔndam gɔɔɔ wɔɔ m kan makrarɔ kɔ ɛ bɔ kɔ ɔ kɪ gòta, kɔ ɛ n'a da ma ɛn'a jɪ ma.

³⁴ Hɔbɔkɔrenoom an n'a dam gɔɔɔ wɔɔ m bala, bɪ k'a karɔndanyɪnɔ wɔɔ nɪ, a y'a jɪ hɪrɛ ɛ nɪ haay.

Yeezuu hɪnhɛr gòta da jɪm ɔ

(Matiyee 8.23-27; Likki 8.22-25)

³⁵ Hinni bɪ do yirbɛə m bɪ, Yeezuu a hɪ a karɔndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Ɔ bra gɛm deem bɪ ra.»

³⁶ Kò Yeezuu a gɔ zamaa bɪ ma bɪ, a zu kɔ ɔ kan a karɔndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, ɛn'a gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ. Kɔɔlɔɔrɔ vantɔɔ nyɪnta b'ɔ sɔ kan kɪ.

³⁷ Lɛɛm bɪ, hɪnhɛr gòta wuti an nɪ hɔnm. Hi kurɛ bɪ n'a tɔm kɔɔlɔɔ b'ɔ, an a han lɛɛm.

³⁸ Bɪ ma bɪ, Yeezuu a mim ka minkarahɔ ra an nɪ hinceem bam kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ jɛ ɔ, ɛn'a gu, ɛn'a hɪ m, ɛ ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ gɪngare bɪr hɔsɪ bare ɪbɪ m na?»

³⁹ K'a gu bɪ, an hɛən si hɪnhɛr bɪ ma, an a hɪ higòta bɪ m, a ɔ: «ɪ tɔr ka ɪ zɛ sɪ...» Hɪnhɛr bɪ n jɪm, lɛɛ bɪ n zɛ sɪ....

⁴⁰ Yeezuu n a hɪ a karɔndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ nɪ nyi bare ncɪnaas? Awɔɔ ba sɪrakare nɪ?»

⁴¹ Nyibɛə gòta n gasɔ ɛ ɔ, ɛn'a hum kɔ m, ɛ ɔ: «Bɪ, gɔaa bɪ kara n naa, hɪnhɛr kan hi kɪ n'a lɛ sire?»

5

*Gɔaa kɔ zinɔro n ta m waars
(Matiyee 8.28-34; Likki 8.26-39)*

¹ N̄ yaa lee ku higɔta tɔr ɔ, Gerazaa zanno kɔ ɔ.

² Kɔ Yeezuu n̄i zerm kɔɔlɔɔ b'ɔ b̄i, gɔaa kɔ zinɔro n ta m bɔ gəənoyaa ra, an b'a zɛ ɔ.

³ A wɔtaji m gəənoyaa ra b̄i m. Baa kan pɔyaabar k̄i, gɔaa paŋŋazaa ba ɔ, an b'a dam ma, an a nyasɔ y.

⁴ Bala, dɔmɔm biyɛə b̄i, ŋ pɔyaa da a gam ɔ, ŋn'a wɔ kɔsɔ pɔyaabar m, an a cencer haay. Gɔaa ba ɔ an n̄i b̄urm ma y.

⁵ Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ k̄i, gəənoyaaro an n̄i wɔtaŋ ɔ kan ciro wɔɔ burɛ k̄i, zee an n'a dam, an n̄i yaaba dare a miŋŋa ma jaarɔ m.

⁶ K'a a tɔ an Yeezuu ȳi laatɔ b̄i, a bra si, an aa sɔnta a taa,

⁷ an n̄i zee dare, a ɔ: «Yeezuu, Woso k'a lɛ da haay Nyi, bɔ ɪb̄u lɛ n taa k'ɪ ba mɔɔ n̄i? Mɔɔ y'a yere ɪb̄u han Woso tɔ ma gɔta: ɪ b̄i zibɔnyaa ba mɔɔ n̄i y!»

⁸ Bala, Yeezuu y'a h̄um zinɛ b̄i m, a ɔ: «Bɔ gɔaa b̄i mɛ ɔ!»

⁹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «ɪb̄u tɔ m bɔ?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ tɔ m Leziyɔn,* bala wɔɔ gɔta.»

¹⁰ A n a ye Yeezuu han kan a heer k̄i haay, a ɔ: «A b̄i la a ra tara b̄i nɔ ɔ y!»

¹¹ Dɔmɔm b̄i do ɔ b̄i, kurkuuro cir gɔta n̄i ci b̄i zeezi, ŋn'ɪ hɔ b̄im.

* **5:9 5.9** Leziyɔn: Rom zanno zi, sɔrdaaro zɛkɔra gɔta m. N̄ lɛ a zɔ 4000 gɛɛ 6000 ma.

¹² Zinero wɔɔ n n'a hire, η σ: «A ka k'ɔ gaso kurkuuro wɔɔ me ɔ!»

¹³ A n zaa ka η σ. Zinero wɔɔ n bo, ηnɩ gaso kurkuuro wɔɔ σ. Kurkuuro wɔɔ haay n'a to ci bi ma, ηnɩ bra si, ηnɩ zer, ηn'aa a zar higota b'ɔ, ηnɩ gɩnga haay. Kurkuuro wɔɔ a zɔ tisi hɩya ma.

¹⁴ Kurkuuro dundonno wɔɔ n bra si, ηn'aa ho k'a ba bi hi taranzanno wɔɔ m, kan lezimazanno wɔɔ ki m. Gooɔ wɔɔ n bor, ηnɩ bi digo ho k'a nyɩnta an ba bi ma,

¹⁵ ηnɩ bor Yeezuu jɩr σ, ηnɩ bi goaa kɔ zinero Leziyon n ta m bi yi, an huu du a ma, an nɩ nyɩntam kan laafɩ ki. Dabɔɔ n η nyaso.

¹⁶ Gooɔ kɔ η nyɩnta, η nɩ ho k'a nyɩnta an ba goaa kɔ zinero n ta m bi m, kan kurkuuro wɔɔ ki m bi dɩnda gooo wɔɔ m.

¹⁷ N n a da a ra, ηn'a yem Yeezuu han k'an a hor a tara bi ra.

¹⁸ Kɔ Yeezuu bor an nɩ dam kooɔɔ b'ɔ bi, goaa kɔ zinero n ta m bi k'a waa b'a ye han k'a bir kan ki.

¹⁹ Bi Yeezuu n zaa ka σ y, b'a a hi m, a σ: «Doo i yaa a hi i har zanno m. K'i ho kɔ Zuuba a ba ibɩ m a cicirzere minto bi hi η nɩ.»

²⁰ Gooa bi n a hor, an aa ho kɔ Yeezuu a ba a m haay bi dɩnda Taraburo wɔɔ gooo wɔɔ m. Gooa haay n ze kədə.

*Zayur nyimbɔɔere waare kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki
(Matiyee 9.18-26; Likki 8.40-56)*

²¹ Kɔ Yeezuu a wusigə kooɔɔ bi m an higota bi ze ra an lee ku tor deem bi ra b'ɔ bi, zamaa

cir gota a zε kō ra, ηnι bōr zi. Nyūnta Yeezūu b'ō higōta bι lε ra.

²² Zūfōrō sokōmacε cir deem n bōr, a tō m Zayūr. K'a Yeezūu yι bι, a kukurō zε a taa,

²³ an a yε han kan a heer kι haay, a ō: «Mōō nyūmbōēere poore a zō zε ma, bōr ι bι ι wō ka nyι bι mim la, k'an a waa, k'an la sō.»

²⁴ Yeezūu n cem kan kι, zamaa gota n zu kō ō kan kι, ηn'a sō ō, ηn'ι tōntōm kō ra.

²⁵ Lō n ta ō, ma n'a dam zi a dōōraa bueerehuyā hō m naa.

²⁶ A a yō gota nyūsbēnno wō ō, a nyūsbare nō ō. A a wōhō zar haay a tar la, b'a n a waa y. Yaaba bι n'a dam la.

²⁷ Lō bι k'a Yeezūu mim ma bι, a bōr a kur zamaa gaa ō b'ō, an a wō da a huu ma.

²⁸ Bala, lō b'a hι a mūηηa m, a ō: «Kō mōō m wō da a huu tōkke ma, mōō yι m waam.»

²⁹ Lεem bι, lō bι yaaba b'a da jīm ō. A n a dō a ō, yaaba bι bō a mε ō, b'a a waa.

³⁰ Lεem bι, Yeezūu a dō a ō, paηηa bō a mε ō poore, an a wusigō zamaa bι bire ō, an laaka da, a ō: «Nka y'a wō da mōō huu ma?»

³¹ A karūdanyūnō wōō n a hι m, η ō: «Ibι yι zamaa bι n'ibι nyōōtam, ι ι ya, ι nι laaka dare, ι ō, nka y'a wō da ibι ma gε?»

³² Yeezūu nι dūndīgare a jūr ō, k'a zaa yι.

³³ Kεere bι, lō b'ι nyi bam a mε n nι hinkēm, k'a hō k'a ba a m bι dō bι, a bι kukurō zε Yeezūu taa, an a sira hι m haay.

³⁴ Yeezūu n a hι m, a ō: «Mōō nyūnnι, ι sīrakare ι bōmbō, ta kan laafι kι, bι, ι ι waa ι yaaba bι minto.»

³⁵ K'a ni meer bam bi, gɔɔɔ a to zufoɔɔ sokomace cir bi har ɔ b'ɔ, ηni b'a hi, η ɔ: «I nyumbɔɔere bi ga. K'i i ya, i Zuuba da kɔre ma lonlo ge?»

³⁶ Bi, Yeezuu n a tɔr ka mim bi ma y. A n a hi zufoɔɔ sokomace cir bi m, a ɔ: «I da bi bɔ ɔ y, sira ka bala.»

³⁷ A n ye kɔ gɔsi n zu kɔ ɔ kan a ki y. Piyɛɛr a gaa bala, Zakkɔ kan a danzaa Zaan ki.

³⁸ Kɔ η yaa lee ku zufoɔɔ sokomace cir bi har ɔ bi, Yeezuu gɔɔɔ yi, ηn'i tator bare, ηn'i baa dare, ηn'i zee dam.

³⁹ A n gasɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Bɔ tator kan baadare ki ni? Nyi bi n ga y, hinceem a ba.»

⁴⁰ Gɔɔɔ wɔɔ ni yaa wɔm Yeezuu ma. A n la gɔɔɔ wɔɔ ra, ηni bɔ, an nyi bi zi kan a da ki to, a karɔndanyɔɔ wɔɔ ki, ηni gasɔ nyi bi bɔnce ɔ b'ɔ.

⁴¹ K'a nyi bi wɔ sa bi, a a hi m, a ɔ: «Taliita kum» A le taa k'a hi, a ɔ: «M nyɔni, mɔɔ y'a hi ibi m, wuti!»

⁴² Lɛɛm bi nyumbɔɔere bi wuti, an ni tam. Bala, nyi bi dɔɔraa bueerehiya. A m bi, zamaa bi n ze kɔdɔ.

⁴³ Yeezuu le ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ, a ɔ: «I b'a hi gɔsi ni y.» A n a hi η ni, a ɔ: «K'a hɔbire ka nyi b'ɔ, k'an a bi!»

6

*Yeezuu kan Nazareti gɔɔɔ ki
(Matiyee 13.53-58; Likki 4.16-30)*

¹ Yeezuu a hɔr lɛɛ bi do ɔ, kan a karɔndanyɔɔ wɔɔ ki, an ta kɔ k'a tɔr ɔ b'ɔ.

² *Sabaa hinni k'a a ku bi, Yeezuu ho dunda guoo m zuforo sokomace u. Zamaa bi n ze kedə a hodundare bi to ma. Guoo ku η nyinta b'ʊ rə woo guta y'a hum ku m, η u: «Awoo a to mindore naa do m ka? A to awoo u hoon naa do m ka, an a da ma, an ni hoserlo bare a wo ni?»

³ Awoo bεε m Maarii nyi, an ni go wum bi ra? Zakki, Zozes, Ziidi kan Sumoon ki danyi bεε ra? Awoo danloro ba woo bire u naa u ra?» Naa do a ka η n kaanm Yeezuu m.

⁴ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Wosolesinnisorazaa bi daore yire a zi ku u kan a yirero ki, a har guoo ki bire u y.»

⁵ Yeezuu n hoser ba b'ʊ y, ku guoo k'a wo ka η mim la, an η waa ro woo bεε y.

⁶ Yeezuu ze kedə η sirakare war bi to ma.

(Matiyee 10.5-15; Likki 9.1-6)

Yeezuu cem an ni ho dindam koro junjeenno woo no u.

Yeezuu a karindanyino

bueerehuycowoo nyoo

⁷ Bi je u bi, Yeezuu n buerehuycowoo woo bir, an a siηηida ba, an ni η nyoom huuya-huuya, an le ka η u ku η n la zinero ra.

⁸ A a hi η ni, a u: «I bi hosti sa a wo u zaa sare minto y. Bur, hera, busoo, a b'a sa y, k'a maam bara m.

⁹ Bi, k'a kusoro da u, k'a huu sa deem.»

¹⁰ A a ya, an a hi η ni, a u: «K'a lee ku ku u, k'a goota har ku n y'awoo si u b'ʊ, an ta, an awoo hore domim ku.

11 K'awoo ta koo o, n n kaanm awoo m, koo n a tor ka awoo mim ma, k'a i doom, k'a koo bi taanyisi gungoo a gam ma, k'an nyunta kaseti.»

12 Bueerehuuyoo woo a hor n'a hum goo m, n o: «K'a a bo a taam, k'a sugur ye.»

13 N la zinero ra guta, n nyoo no yaabazanno guta ma, n n n waa.

Zaan-Batiisi ze

(Matiyee 14.1-12; Likki 9.7-9)

14 Cir Hiroodi Yeezoo mim ma, bala, a to bo lee woo... o. Goo gossuno n'a hure, n o: «Zaan-Batiisi a mim bo o gaeno bire o. Bi y'a ka, an panja yi, an n hoserlo bam.»

15 Nawonno o: «*Elii m.» Gossuno o: «Wosolesinnisorazanno woo deem m am biisi hoo woo m.»

16 Hiroodi k'a ho koo Yeezoo a ba bi ma bi, a a hi, a o: «Zaan-Batiisi m! Moo n a ka, n n a mim go ma bi y'a a ya, an a mim bo o!»

17 A yi sura, Hiroodi a ka, n n Zaan nyo, n n'a sur, n n'a du lonnoce o. Hiroodi bi, naa ba a o: a dam Filipi lo k'a yo m a to m Hirodiyaadi bi minto.

18 Bala, Zaan a hi Hiroodi m, a o: «A n a ga m, k'ubu m i dam lo yom y!»

19 Hirodiyaadi nyunta an so Zaan m, a le n taa k'a ka koo n n a ze, b'a b'a dam ma y.

20 Hiroodi i nyi bam Zaan m, an n kum la, bala, a a do, a o: Zaan bi, gaa turga ni, gaa mija m so. K'a a tor ka Zaan meerbaa bi ma bi, a n a do koo bo an n'a hum Zaan ni y, b'a a meerbaa bi n'a, an n'a tor kam ma.

21 Kεερε bι, toore a ka Hιrōdιyaadι υ. Hιrōdι a kυ lεezanno, yarbanno jιtanno, kan Galilee gυoo gυtoo kι bir a yιre cibsa hōbιre ma.

22 Hιrōdιyaadι nyymbōeere gasō hōbιre bιre ce υ b'υ, an sar ba zamaa bι bιre υ; a Hιrōdι nō yι kan hōbιrebinno woo kι. Cir Hιrōdι n a hι nyymbōeere bι m, a υ: «Hō k'ιbι lε n taa bι ye moo han, kō m a ka ι υ.»

23 Hιrōdι n a wer si bι m, a υ: «Hō k'ιbι lε n taa bι, moo y'a kare υ, baa kō moo cirbēə tara bι zekumbir m.»

24 Nyymbōeere bι n bō, an aa a hι a da m, a υ: «M bō ye?» A n a nyι bō υ, a υ: «Zaan-Batiisi mim ye.»

25 Nyymbōeere bι n ta zoo-zoo, an aa a hι cir Hιrōdι m, a υ: «Moo lε n taa dιtaa, k'ι Zaan-Batiisi mim da laaga υ, ι ka m υ.»

26 Cir Hιrōdι heer a zar, bι, a b'a dam ma, an a gu ma y, k'a a wer si hōbιrebinno woo bιre υ bι minto.

27 Lεem bι, cir Hιrōdι lε ka a dōmazaa deem υ, k'an bōr Zaan mim m. A dōmazaa bι n ta lōnnōce υ b'υ, an aa Zaan mim gυ ma,

28 an bōr m laaga υ, an b'a ka nyymbōeere b'υ, an a si, an a ka a da υ.

29 Zaan karındanyιno woo kō η naa ma bι, η bōr, ηnι bι Zaan gēr bι sa, ηn'aa bir.

Yeezuu gυaa tisi soor tōrle

(Matiye 14.13-21; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

30 Yeezuu zibēəzanno woo a bō, ηnι bōr zi, ηnι hō haay kō η y'a ba bι hι Yeezuu m, kan hō haay kō η y'a dūnda gυoo woo m bι kι.

31 Yeezuu kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki n toore yɔ k'a hɔ bi gɔɔɔ gɔta kɔ η nɔ zem, ηn'a wusigɛm bi minto. Bi minto y'a ka, a ɔ: «K'a bɔr k'ɔ bɔ toore ma, bɔnce kɔ gɔɔɔ ba ɔ b'ɔ, k'a hoon si poore.»

32 N yaa da kɔɔlɔs ɔ, ηnɔ ta toore ma bɔnce kɔ gɔɔɔ ba ɔ b'ɔ.

33 Bi gɔɔɔ gɔta η cenle yɔ, ηnɔ η dɔ, ηnɔ bra si a gam ma, ηnɔ lɛɛ ka Yeezuu m kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki lɛɛ bi do ɔ.

34 Kɔ Yeezuu bɔ kɔɔlɔs b'ɔ bi, a zamaa cir gɔta yɔ. Gɔɔɔ wɔɔ cicir n a nyasɔ, bala, bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan hɔbɔsɔ cir kɔ η dɔmazaɔ ba ɔ bi ki. A a sɔnɔɔda ba, an nɔ hɔ gɔta dɔndare η nɔ.

35 Gum k'a bɔr an nɔ dam bi, Yeezuu karɔndanyɔnɔ wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hɔ m, η ɔ: «Gum da, bi pooyaa m naa,

36 gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra kɔ η nɔ ta kɔrɔ jinjɛennɔ wɔɔ ɔ, ηn'aa hɔbɔrɛ si, ηn'a bi!»

37 Yeezuu n a nyɔ bɔ ɔ, a ɔ: «K'a hɔbɔrɛ ka η ɔ, ηn'a bi!» N n a lar, η ɔ: «Ibɔ lɛ n taa k'ɔ aa bur si *deniyee zɔɔhɔra k'ɔ b'a ka η ɔ gɛ?»

38 Yeezuu n a hɔ η nɔ, a ɔ: «K'a yaa dɔga a, bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» Kɔ η yaa dɔga a bi, η b'a hɔ, η ɔ: «Bur soor n ta ɔ kan zɔ ki hɔya.»

39 A n lɛ ka η ɔ, kɔ η n zamaa bi nyɔnta bur butur bi ra.

40 N nɔ nyɔnyɔnta zɔrɔ-zɔrɔ, busoor-busoor.

41 Yeezuu bur soor bi si kan zɔ hɔya bi ki a wɔ ɔ, an dɔga brama, an a barka da ɔ, an η zɔnzera, an a ka a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ɔ, kɔ η n a ka zamaa b'ɔ. A zɔ hɔya bi jir zamaa bi m sɔ.

42 Gɔɔɔ wɔɔ haay a bi, an η ka.

43 N bur kan zo ki kuuro gor kası le ma buerehuya.

44 Bur bi binno woo barla, yar tisi soor i nyinta o.

*Yeezuu i tam hi burə o
(Matiyee 14.22-33; Zaan 6.15-21)*

45 Lɛɛm bi, Yeezuu a hi a karındanyıno woo m, a o: «K'a da kooloo o, k'a bra gəm la Betsayıdaa zeezi.» A mıñña n goota k'a zamaa bi da zaa ra.

46 K'a η da zaa ra, an a nya bi, a a hɔr, an ta ci ra k'a yaa da.

47 Yirbəə k'a da bi, kooloo bi hi bireyaa ku, a mıñña ni gəm la.

48 K'a yi hınher n a nya η le, ηn'a yom kan kooloo bi bɔre ki bi, do k'a bɔr an ni mem bi, a wuti an to hi ra, an ni tare η zi, an a yo k'a cem η han.

49 Kɔ η y'a yi an ni tam hi ra bi, η yi dıgam ma, η o: «Toor m,» ηn'i zee dam.

50 Bala, η haay a yi, nyibəə n η nyasoo. Lɛɛm bi, Yeezuu meer ba kan η ki, a o: «K'a sira ka, moo m, a da bi bo o y!»

51 A n da kooloo b'oo kan η ki, hınher bi n jum. N n ze kədə, η n a so a o y.

52 Baa kɔ η bur bi jirle yi bi, η n hooi ji ma ηn'a do η o, Yeezuu a da ho haay ma y.

*Zenezareti yaabazanno waare
(Matiyee 14.34-36)*

53 Kɔ η higota bi ze ra bi, η yaa lee ku Zenezareti gəm la, ηn'a kooloo bi kooi.

54 Kɔ η zer lɛɛm bi, gooo woo Yeezuu do.

⁵⁵ N̄ n a si, ηn̄u ta koro haay σ, ηn'aa yaabazanno busu a goran̄jaro m, ηn̄u bor η n̄u b̄nce k̄u Yeezuu n ta σ b'σ.

⁵⁶ B̄nce k'a n̄u tan̄ σ, koro gut̄o σ, koro poorero σ, b̄leemaro σ, ze n nawom yaabazanno m daas̄ro σ, ηn'a yem han, k'an ye k̄u η n'a w̄o da a huu le ma bala. B̄i gut̄o k̄u η y'a w̄o da ma r̄o w̄o waare ȳi haay.

7

Woso lero kan yunn̄baȳro ki (Matiyee 15.1-9)

¹ Farizeen̄ro kan wosocikar̄nsaamb̄o ḡosun̄o ki y'a to Zerizalem σ, ηn'a ze k̄u ra, ηn̄u bor Yeezuu zi,

² ηn̄u Yeezuu kar̄ndanȳn̄o ḡosun̄o ȳi, ηn'̄t̄ h̄o b̄im kan dintim ki, a le taa k'a h̄i, a σ: η n a w̄o hir y.

³ K̄u s̄ira n̄u, farizeen̄ro kan z̄uforo ki haay h̄ob̄ire b̄ire b̄i, a w̄o ηn'a hirm m̄iη̄a, amba η yaab̄o yunn̄baȳi m.

⁴ K̄u η y'a to daas̄i σ, ηn̄u bor, η b̄ir h̄o b̄im k̄u η n dintim ḡo a ma y. N̄ yunn̄baȳro vant̄o ta σ ḡota, amba her̄o surḡore, ḡerlo kan h̄ob̄ire m̄odr̄o ki.

⁵ Farizeen̄ro kan wosocikar̄nsaamb̄o w̄o ki laaka da Yeezuu han, η σ: «B̄o m, ̄ibu kar̄ndanȳn̄o w̄o b̄ir zum w̄o yaab̄o yunn̄baȳi b'σ, ηn̄u b̄okare ηn'̄t̄ h̄o b̄im, b̄i η n hi nyas̄?»

⁶ Yeezuu n a h̄i η n̄u, a σ: «Zamb̄ozanno, Ezayii gum̄o ta σ, Woso le k'a a si an so ra, an aw̄o mim h̄i b̄i n̄o σ, bala, a a ḡors̄ira ba nc̄inaas̄, a σ:

Gooɔ noon duro, moɔ da η nawonj ɔ a le m,
bi η heer laatɔ moɔ ma,

⁷ bi moɔ daure bi vam m.

Durnya mim η n'a dɪndam guoo m, Woso ho beɛ
y.

⁸ Woso lero woɔ awoo to, an ni zum guoo
yɪnɪbayiro ɔ.»

⁹ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Woso lero woɔ bo
awoo ɔ a je m, an ni zum a yɪnɪbayi ɔ.

¹⁰ Bala, Moyiisi a hi, a ɔ: <ɪ zi kan i da ki da ɔ,>
bi, <Gɔaa k'a zi bo ɔ kan a da ki, kɔ η n a ze gɛr.>

¹¹ B'awoo, awoo y'a hum, a ɔ: Kɔ gɔaa a hi a zi
m gɛɛ a da m, a ɔ: ho kɔ moɔ m ga m, m m dam
ɪbu han bi <kɔrbaan m> a le taa k'a hi, a ɔ: <Woso
manni ho m.>

¹² A n a ga m, k'an a da a zi han gɛɛ a da han do
y.

¹³ A ba awoo nawom nɔinaaɔ an ni Woso lemim
bi zaar bam a yɪnɪbayiro woɔ m. Ziro nɔinaaɔ
ro woɔ looro awoo ni η bam gɔta.»

*Ho k'a ni dintim kam gɔaa ma
(Matiyee 15.10-20)*

¹⁴ Bi je ɔ bi, Yeezuu zamaa bi bir, an a hi η ni,
a ɔ: «K'a tor ka moɔ ma, k'a da a heer ɔ.

¹⁵ Ho ba ɔ, an n'a tom garga ra, an gaso gɔaa
no ɔ k'a dintim ka ma y. Bo n'a tom gɔaa no ɔ bi
ni dintim kam ma. [

¹⁶ Gɔaa k'a ni tor m bi, k'an a tor ka ma.]»

¹⁷ K'a a gu zamaa bi ma, an gaso har ɔ bi, a
karɪndanyiro woɔ a lar hoɔokurenoom naa do
ji ma.

¹⁸ A n a nyi bo η no, a ɔ: «Awoo so, awoo n naa
do ji do ra? Awoo n a do, a ɔ: ho k'a n'a tore, an

nɪ gasom ɣɔaa nɔ ɔ bɪ b'a dam ma, an dintim ka ma ra?

¹⁹ Bala, a nɔ an nɪ gasom ɔ, an ta, an nɪ bɔm garga ra, a bɪr gasom a heer ɔ y.» Nɔnaaɔ bɪ, Yeezuu y'a hɪnkare, a ɔ: «hɔbɪre haay miŋa.»

²⁰ A a ya, an a hɪ, a ɔ: «Bɔ nɪ bɔm ɣɔaa nɔ ɔ bɪ nɪ dintim kam ma.

²¹ Bala, ɣɔaa heer hɔondare bɔnyaa bɪ n nɪ bɔŋ ɔ: so a miŋa ɔ, koorbare, ɣerzere,

²² jaandare, ɣɔaa hɔ ŋɔare, zibonyaa do haay bare, bra ba ɣɔaa m, mɪsɪrbaa bɔnyaa bare, jum bare, ɣɔaa tɔ zarle, miŋa busure kan yarmabaa kɪ.

²³ Hɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro haay, bɔ ŋ nawom ɣɔaa heer ɔ, ŋn'tɪ dintim kam ma.»

*Grɛkkɪ kɔ lɔ sɪrakare mim
(Matiyee 15.21-28)*

²⁴ Yeezuu k'a cem b'ɔ bɪ, a ta Tiir kɔ ɔ, an aa gasom har ɔ, a le baa kɔ ŋ n a yɪ y. Bɪ, a n a da ma, an a nyaakom da y.

²⁵ Bala, lɔ nɪ nyumbɔere m, zinɔ nɪ kan kɪ. Bɪ, lɔ bɪ Yeezuu mim ma, an bra si, an bɪ kukurɔ ze Yeezuu taa.

²⁶ Lɔ bɪ, grɛkkɪ do m, yɪ a ɔ Siirii kɔ Fenisii ɔ. A n a ye Yeezuu han k'an la zinɔ bɪ ra nyumbɔere bɪ mɛ ɔ.

²⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «A to kɔ nyɪnɔ wɔɔ ŋ hɔ bɪ, an ŋ ka. A n a ga m, ŋnɪ nyɪnɔ hɔbɪre sa, ŋn'a ka jinnyɪnɔ ɔ y.»

²⁸ Lɔ bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra m, Zuuba, bɪ, jinnyɪnɔ wɔɔ tɪr hɔbɪre kuuro kɔ ŋ y'a lunlo taabɪr bɪ taa bɪ ɣɔr, ŋn'a bɪ.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ:

29 «Meerbaa naa do minto, doo, zinə bi bɔ ɪ nyɪmbɔɛɛɛɛ bi mɛ ɔ.»

30 Lɔ bi n a hɔr, an doo, an aa a nyɪ bi yi, an nɪ wɔtam gargɔ burə ɔ. Zinə bi n bɔ a mɛ ɔ.

Tikki waare

31 Yeezuu a hɔr Tiir kɔ ɔ, an a bɔ, an bɔ Sidon ɔ kan Taraburo wɔɔ kɪ nɔ ɔ, an ta Galilee higɔta zeezi.

32 N bɔr tikki m Yeezuu zi. Tikki bi, bɛkka m sɔ. N n a ye han k'an a wɔ ka a mim la, k'an a waa.

33 Yeezuu n a gaa zamaa bi jɪr ɔ, an bɔ m toore ma, an a nyɔkɔnnyɪnɔ dundu tikki bi tɔr ɔ, an lihi da, a nyɔkɔr ma, an a nɔ a nɛɛm ma,

34 an a bɔɔta an dɪga brama, an hoonsi bɔ a rɛ, an a hɪ m, a ɔ: «Ɛfata!»

35 A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «ɪ gɔ!» A tɔrɔ wɔɔ n a gɔ lɛɛm, a nɛɛm bi n a bɔ kɔ zi, an nɪ meer bam mɪŋŋa.

36 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a b'a hɪ gɔsɪ nɪ y.» Yeezuu k'a lɛ ka ŋ ɔ, a ɔ: ŋ b'a hɪ bi, ŋ y'a pa da, an lɛ da biisi ra.

37 Gɔɔɔ wɔɔ zɛ kədə, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «A ɪ hɔ haay bam mɪŋŋa; A ɪ tikkiro tɔr gɔm, a a ka bəətɪnno nɪ meer bam!»

8

Yeezuu goaa tisi si tɔrlɛ (Matiyee 15.32-39)

1 Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bi, zamaa gɔta a ya, an ta ɔ, bi hɔbɪrɛ ba ɔ kɔ ŋ n a bi y. Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ:

² «Zamaa bi cicir i mɔɔ zɛm, bala, η dɔmum kaaku mɔɔ zi, bi, hɔbure ba η u y.

³ Kɔ mɔɔ η da zaa ra kan nɔ ki, η y'a dundom zaa ra, bi gɔsɪnnɔ a to laatɔ.»

⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ nɔ, η u: «K'ɔ bur yi ka poohɔɔn u naa u, u a ka η u, ηn'a bi k'an η ka?»

⁵ Yeezuu n η lar, a u: «Bur karɔ n ta awɔɔ u?» N n a nyɪ bɔ u, η u: «Saanhɪna»

⁶ A n lɛ ka, a u, η n nyɪnta tara u. A n bur saanhɪnarɔ wɔɔ gɔr, an a barka da u, an n'a zɪnzɛ ra, an n'a kam a karɪndanyɪnɔ wɔɔ u, ηn'a kam zamaa b'ɔ.

⁷ Zɔnnyɪnɔ nyɪnta η u sɔ. Yeezuu n η barka da u, a u: η n a ka η u sɔ.

⁸ N n a bi, an η ka. N n a kuuro gɔr kasɪ lɛ ma saanhɪna.

⁹ Gɔɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'a zɔ tisi si ma. Bi jɛ u bi, Yeezuu η da zaa ra.

¹⁰ Lɛɛm bi, a da kɔɔlɔɔ b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki, ηn'i tam Dalmanutaa zeezi.

Hoser yere (Matiyee 16.1-4)

¹¹ Farizeenɔ bɔr, ηn'a sɪηɪɪda ba, ηn'i bɪsɪ kam kan Yeezuu ki, ηn'a yɛ han, k'an hoser kɔ Woso a ka u bi ba, k'a dɪga a, a y'a dam ma, an a ba gɛ.

¹² Yeezuu hoon gɔta si, an n'a hure, a u: «Bɔ minto her zamaana naa ni hoser yere? Sɪra mɔɔ n'a hure awɔɔ m, hoser ba u mɔɔ n n'a bam awɔɔ zamaana naa do minto y.»

13 A n a gɔ farizeenɔ wɔɔ ma, an aa da kɔɔlɔɔ b'ɔ, an bra gɛm deem bi ra.

*Farizeenɔ nyɔnyɔɔ
(Matiyee 16.5-12)*

14 Hinni bi do ɔ bi, bur sare tɔ bɔ karɔndanyɔnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Bur deem bala ni η ɔ kɔɔlɔɔ bi nɔ ɔ.

15 Yeezuu lɛ ka η ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi, k'a ba laato farizeenɔ nyɔnyɔɔ bi ma, kan Hirɔɔdi ho bi ki ma sɔ.»

16 N n bɔkare, ηn'i bisi kam kan kɔ ki, kɔ bur ba η ɔ bi minto.

17 Yeezuu n a ma, an n'a hire η ni, a ɔ: «Bɔ bisi awɔɔ n'a kare? Bur k'a ba awɔɔ ɔ bi minto m gɛ? Awɔɔ hoɔn gɔɔta a n gu k'a ji dɔ ra? Awɔɔ heer i ka gɛ?

18 Awɔɔ minyaarɔ kɔ η ni ta ɔ bi, η bir lɛɛ yim na? Awɔɔ tɔɔrɔ kɔ η ni ta ɔ bi, η bir mim mam na?

19 Kɔ mɔɔ bur soor zunze ra, m a ka gɔaa tisi soor ɔ bi, a tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra? Awɔɔ kuuro gɔr kasɩ lɛ ma karɔ?» N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Bueerehiya.»

20 «Bi kɔ mɔɔ bur saanhina zunze ra m a ka gɔaa tisi si ɔ bi, kasɩ lɛ ma karɔ awɔɔ kuuro gɔr ɔ?» N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Saanhina.»

21 A n a hi η ni, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta a n a dɔ, a ɔ, bur mim bɛɛ mɔɔ n'a hum ma ra?»

Bɔɔ waare

22 N lee ku Betsayidaa ɔ, n n bur bɔɔ m Yeezuu zi, n n a ye han, k'an a wɔ da bɔɔ bi ma, k'an lɛɛ yi.

23 A n bɔɔ bi gaa a wɔ ma, an bɔ m bɔlɛɛma, an lihi da a mɔm ma, an a wɔ ka a mim la, an n'a larm, a ɔ: «Ibu i hɔsi yim na?»

24 K'a mɔm bi gɔ bi, a a hi, a ɔ: «Mɔɔ i gɔɔɔ yim, i ɔ, gɔrɔ m, ɛn'i tare.»

25 Bi, Yeezuu a ya, an a wɔ ka gɔaa bi mɔnyaarɔ wɔɔ ra. Gɔaa bi ni dɔgam ma si..., an a waa, an ni lɛɛ yim mɔɔɔ.

26 Yeezuu n a da a har zaa ra, a ɔ: «I b'a ka i gasɔ kɔnɔ b'ɔ y!»

Nka m Yeezuu ni?

(Matiyee 16.13-20; Likki 9.18-21)

27 Yeezuu i tam kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki Filipi-Sezaaree kɔrɔ jɔnjɛnnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Zaa ra bi, a a karɔndanyɔnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ y'a him, ɛ ɔ, nka m mɔɔ ni?»

28 N n a nyi bɔ ɔ, ɛ ɔ: «Gɔsɔnɔ ɔ: Zaan-Batiisi m, nawɔnɔ ɔ: *Elii m, gɔsɔnɔ ɔ: wosolɛsinnɔsorazaa deem m.»

29 Yeezuu n ɛ lar, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ y'a hire, a ɔ: Nka m mɔɔ ni?» Pɔyɛɛr n meerbaa bi sa, an a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Krista n'ibu m.»

30 A n lɛ ka ɛ ɔ mɔɔɔ, a ɔ: ɛ b'awɔɔ mim bi hi gɔsi ni y.

(Matiyee 16.21-28; Likki 9.22-27)

31 Keere bi, a n a siɔɔɔda ba, an n'a dɔndare ɛ ni, a ɔ: pakra m, kɔ Gɔaanyi bi n cicir ba gɔta. Bi, gɔɔɔgusinno kan wosocemannɔbɛnno jɔtanno ki, kan wosocikarɔnsaambɔɔ ki kaanum ni, an ta kan a zere ki, k'an a mɔm bɔ ɔ dɔmum kaako hinni ɔ.

32 A n minno nɔɔn duro nyaakɔm da an n'a hire y. Pɔyɛɛr n a gaa an bɔ m toore ma, an ni

nyaa bam kan Yeezuu ki, a u: a n a ga m, an naa hi y.

³³ Bi, Yeezuu k'a wusigə an dıga a karındanyıno woo ma bi, a həən si Pıyee ma, a u: «İ je bə moo jır u! Sotaana, ubu hoondare bi n bə kə u kan Woso ho ki y. Goo hoondare m.»

Yeezuu zaa zuure

³⁴ Yeezuu n bokare, an a karındanyıno bir kan zamaa bi ki, an a hi η ni, a u: «Kə gaa le taa k'a zu moo u, k'an a miηηa letaamaro to, k'an a godarkora busu, an zu moo u.

³⁵ Bala, gaa k'a a le n taa k'a meeyaa bombo bi, a b'a meeyaa bombore yire y. Bi, kə gaa ga moo to ma, kan lemim nyinta bi ki to ma, a y'a meeyaa bombore yire.

³⁶ Bi, kə gaa a so durnya ho haay u, an bokare, an ga, a nyoodu i ka?

³⁷ Bə gaa bi n n'a sam, k'a mısırbaa k'a nyare ba u bi yi ni?

³⁸ Bala, gaa k'a ni nyannu zem moo to ma kan moo lemim nyinta bi ki to ma, her zamaana jaandənno noon duro kan mimbunyaabənno noon ki bireyaa u, Gaaanyi bi b'a zaa nyannu zem, domum k'a ni zeh u, kan maleekarə miηηoo ki, Woso leboore no u ki b'u y.»

9

¹ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a u: «Sıra moo n'a hire awoo m: gooo kə η ni ta u naa u ro woo, gosunno ze hinni b'a kure y, ηn'i Woso cirbəə bi zere yim kan panηa guta ki.»

*Karındanyıno kaako Yeezuu leboore yi
(Matiyee 17.1-13; Likki 9.28-36)*

² Dòmum sòrdı kur bı, Yeezuu Pıyεεr, Zakkı kan Zaan kı gaa, an bō η nı toore ma a minto ci jintō mim σ, an a lōr η mım σ.

³ A huuro wōō nı nyakı bōm, gōaa ba σ an b'a nyakı bōre bı makra bare y.

⁴ *Elii n a hınka η nı kan Moyiisi kı, ηn'ı meer bam kan Yeezuu kı.

⁵ Pıyεεr n a hı Yeezuu m, a σ: «Karınsaamba, kō wōō ı naa σ, a mıηηa. K'σ bur ba kaako: ıbı hō deem, Moyiisi hō deem, Elii hō deem.»

⁶ Dabōσ η haay nyasō. Bı y'a ka, Pıyεεr n a dō kō bō an n'a hıre y.

⁷ Warkō bōr an b'a ku η la, meerbaa n a to warkō bı nō σ, a σ: «Mōō Nyı kō mōō ησa bı n naa do, k'a tōr ka ma.»

⁸ Lεεm bı, a bō kō η y'a σ, ηnı dıga a jır σ bı, η n gōstı yı kō Yeezuu bεε m a deem kan η kı y.

⁹ Kō η n'ı zerm ci bı ra bı, a le ka η σ, a σ: «hō kō ηbōō n a yı bı, η b'a hı gōstı nı y, k'an ta, an Gōaanyı bı mımbōore dōmım ku gəno bire σ.

¹⁰ Nı le naa do sı, bı, η y'a mıηηa larm: «Mımbōore gəno bire σ bı mim bı ma.» »

¹¹ A karındanyıno wōō n a lar, η σ: «Bō minto wosocikarınsaambōō wōō σ, kō Elii n lεε ka an bōr Krista m ge?»

¹² Yeezuu n a nyı bō σ, a σ: «Sıra m, Elii nı lεε kare an bōr k'a bı hō haay banka. Bı, kεere bı, a m lō, ηn'a gōrsıra ba η σ: Gōaanyı bı bōore yım b'a fı r yım gōta ge?»

13 Sıra mɔɔ n'a hure awɔɔ m, Elii bɔr, bi η y'a hɔɔnhɔ ba m, amba hɔ kɔ η y'a gɔrsıra ba a minto bi m.»

*Yeezuu la zinə ra, an bɔ nyi mɛ ɔ
(Matiyee 17.14-21; Likki 9.37-43a)*

14 Kɔ Yeezuu a wusigə kan karɔndanyɔnɔ kaakɔrɔ wɔɔ ki, ηn'i tam karɔndanyɔnɔ gɔsɔnɔ wɔɔ zi bi, η zamaa cir gɔta yi kan woso-cikarɔnsaambɔɔ ki, ηn'i bɔsɔ kam kan η ki.

15 Zamaa bi k'a Yeezuu yi bi, η zɛ kədə, ηnɔ bra si, ηn'i tam k'a yaa daɔrɛ yaa da m.

16 A n karɔndanyɔnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Bɔ bɔsɔ awɔɔ n'a kam kan η ki?»

17 Gɔaa n a to zamaa bi bire ɔ, an a nyi bɔ ɔ, a ɔ: karɔnsaamba, bɔr mɔɔ ɔ, m nyi m ɔbɔ zi, zinə n ta m, an a ba bəətir.

18 K'a wuti ma bɔnce bi do ɔ, a do an nawɔm b'ɔ, an lihihur ta a le rɛ, an n'a sɔ sɔrɛ, a mɛ bi n a ba tanɲi-tanɲi. Mɔɔ n a ye ɔbɔ karɔndanyɔnɔ wɔɔ han kɔ η nɔ la zinə bi ra, bi η n a da ma y.

19 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Do sirakare war zannɔ, mɔɔ dɔmɔm karɔ bam kan awɔɔ ki? Kɔ m nyasɔ awɔɔ m dɔmɔm karɔ? K'a nyi bi gaa, a bɔr m mɔɔ zi.»

20 N n a gaa, ηnɔ ta m. Nyi bi k'a Yeezuu yi lɛɛm bi, zinə bi n a hinkə, an a do tara ɔ, an nɔ pɔr kam, an nɔ lihi bɔrɛ a rɛ.

21 Yeezuu n a zi bi lar, a ɔ: «Yaaba b'a sɔɲɲɔda ba brɔ an nɔ nyi bi ma?» A ɔ: «A nyɔbaa ma.

22 Dɔmɔm niɲɲoo ɔ, a a zɛ, an a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ k'an ga. Bi, k'ɔbɔ y'i dam hɔsɔ ma, k'i da wɔɔ han, ɔ cicirzɛrɛ minto.»

²³ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪ n'a hɪɛ, ɪ ɔ: k'i y'i dam ma! Hɔ woo... a da ma an ba sɪrakarezaa m.»

²⁴ Lɛɛm bɪ, nyɪ bɪ zɪ bɪ n zee da, a ɔ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ cicir zɛ, m sɪrakarɛ war bɪ minto!»

²⁵ Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ ɲn'i zɛm gɔta bɪ, a hɛɛn si zinɛ bɪ ma, a ɔ: «Zinɛ, ɪbɪ n nɪ gɔaa bam bɛɛtir, ɪ n n'a bam tikki, bɔ nyɪ naa do mɛ ɔ, bɪ, ɪ b'i ya ɪ gasɔ y!»

²⁶ Zinɛ bɪ n nyɪ bɪ hinkɛ kan paɲɲa kɪ, an bɔ a mɛ ɔ kan zee kɪ. Nyɪ bɪ n gɔɔta am gɛr hɔ bɪ m. Gɔɔɔ n'a hɪɛ, ɲ ɔ: «Ga a ɔ.»

²⁷ Bɪ, Yeezuu a sa a wɔ ma, an a busu, an a jim brama.

²⁸ Kɔ Yeezuu gasɔ har ɔ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a lar a deem, ɲ ɔ: «Bɔ minto y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinɛ bɪ ra?»

²⁹ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zinɛ nɔɪnaaɔ do bɪ, hɔ ba ɔ, an b'a dam ma an a ka, an bɔ, kɔ yaadare bɛɛ y.»

*Yeezuu a ya, an a zɛ mim dɪnda
(Matiyee 17.22-23; Likki 9.43b-45)*

³⁰ Yeezuu k'a cem kan a karɪndanyɪnɔ kɪ b'ɔ bɪ, ɲ bra Galilee ɔ, Yeezuu n a ɲɔa kɔ n n a dɔ y.

³¹ Bala, a nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «N Gɔaanyɪ bɪ nyasɔm, ɲn'a ka gɔɔɔ ɔ, ɲn'a zɛ, b'a zɛ bɪ kur bɪ dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ, a y'a mɪm bɔɲ ɔ.»

³² Bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n nyɪnta ɲ n'a jɪ dɔrɛ y, b'a larɛ nyibɛɛ ta ɲ nɪ.

*Nka m jɪtaarɛ?
(Matiyee 18.1-5; Likki 9.46-48)*

³³ Nj yaa lee ku Kapernawum u. Gaso ku η y'a u har u bi, Yeezuu η lar, a u: «Bo busi awoo n'a kam zaa ra bi?»

³⁴ Nj n ze pi, bala, zaa ra bi, η bugor ba ku ma jitambaa minto.

³⁵ Yeezuu n nyunta, an gaa buerehuuya bi bir, an a hi η ni, a u: «Ku gaa le taa k'a bir jitaare, k'an bir gaa haay jeezaa, k'an bir gaa haay ziboenyi.»

³⁶ A n nyi gaa, an a jum η bire u, an a wo burgu ma, an a hi η ni, a u:

³⁷ «Gaa k'a nyino noom gaa deem da u bi, a ba a u moo m. Bi gaa k'a moo da u bi, a n moo da u m deem y, Zi k'a moo nyoo b'a da u so.»

Gaa k'a bir jum bam kan Yeezuu ki y, a gaa

m

(Likki 9.49-50)

³⁸ Zaan n a hi Yeezuu m, a u: «Karinsaamba, woo gaa yi, an ni lam zinero ra ibi to m, woo k'u a gu ma k'a bir zum ku u kan woo ki bi minto.»

³⁹ Yeezuu n a hi η ni, a u: «A b'a gu ma y, bala, gaa ba u, an ni lam zinero ra moo to m, an a ya, an moo to zar y.

⁴⁰ Gaa k'a bir jum bam kan woo ki y, woo gaa m.

⁴¹ Sira moo n'a hure awoo m, gaa k'a hi ka awoo u poore a mi, ku moo guoo n'awoo m bi minto, a zaa bi korom a ganwore ma y.

(Matiyee 18.6-9; Likki 17.1-2)

⁴² Ku gaa a ka nyino ku η sira ka moo u ro noon duro gaa deem n'a do mimbonyaa no u,

kɔ n jenlajaa gɔta kɔsi a wer ma, n n a da higota
 ɔ, a jira.

⁴³ K'i wɔ y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i zɛ
 ra, k'i gasɔ ɪ wɔ deem m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba
 ɔ b'ɔ, bi jira, gasɔ k'ɪbɪ nawɔm ɪ wɔ hɪya m
 sehar k'a lihire ba ɔ bi nɔ ɔ bi m.*

⁴⁵ K'i gam y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i zɛ
 ra, k'i gasɔ ɪ gam deem m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba
 ɔ b'ɔ, bi jira, gasɔ k'ɪbɪ nawɔm ɪ gam hɪya m
 sehar ɔ bi m.*

⁴⁷ K'i mɪnyaa y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i
 bɔ ɔ, k'i gasɔ ɪ mɪnyaa deem m, Woso cirbɔɔ b'ɔ,
 bi jira, k'i gasɔ ɪ mɪm hɪya m sehar ɔ bi m,

⁴⁸ bɪnce kɔ mukuno bɪr gɪngan ɔ, sɛ bɪr lihɪn
 ɔ sɔ y.

⁴⁹ Bala, n sɛ sam, n nɪ yɛ da gɔaa haay ma.

⁵⁰ Yɛ naa, hɔ mɪɲɲa m. Bi kɔ yɛ b'a nyɪntabaa
 nɪ y, k'a banka bɔ nɪ? K'a ka kɔ yɛ n bɪr ta a ma,
 k'a nyɪnta kan kɔ kɪ laafɪ.»

10

Harcɪntarɛ mindɪndarɛ (Matiyɛe 19.1-12; Likki 16.18)

¹ Yeezuu a hɔr b'ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrdɛn kur,
 zamaa n a ya, an a so kɔ ma a jɪr ɔ, an a ya, an
 nɪ hɔ dɪndarɛ ɲ nɪ, am dɔmɪm haay hɔ bi m.

² Farizɛɛnrɔ n a zɔ k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ. Bi
 minto y'a ka, ɲn'a larɛ, ɲ ɔ: «Yar a da ma an la
 a lɔ ra gɛ?»

* **9:43 9.43** Ci gɔsɪnɔ ɪ naa dan ɔ: bɪnce kɔ mukuno bɪr gɪngan
 ɔ, sɛ bɪr lihɪn ɔ sɔ y. * **9:45 9.45** Ci gɔsɪnɔ ɪ naa dan ɔ: bɪnce
 kɔ mukuno bɪr gɪngan ɔ, sɛ bɪr lihɪn ɔ sɔ y.

³ A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ Moyiisi a gorsira ba awɔɔ ni?»

⁴ N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Moyiisi ɔ, n n harcɪntarɛ kaansɔrɛ ci ba, kɔ n n bɔkarɛ, n n la lɔ ra.»

⁵ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Awɔɔ heerkarɛ minto y'a ka, an lɛ naa do gorsira ba.

⁶ Durnya siηηida ma bi, Woso yar da kan lɔ ki.

⁷ Bi minto y'a ka, yar n n'a gom a zi ma kan a da ki, k'a nyinta kan a lɔ ki.

⁸ Bi, η gɔaa hiya bi y'a bam mesim deem. Ncɪnaaɔ bi, η bi gɔaa hiya dɔ y, mesim deem zannɔ m.

⁹ Hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bi, a b'a ka gɔaa n a gungɔ kɔ ma y.»

¹⁰ Kɔ η y'a bɔ, ηni doo har ɔ bi, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a ya, ηn'a lar mim naa do ji ma.

¹¹ A n a hi η ni, a ɔ: «Gɔaa k'a la a lɔ ra, an a vanta sa bi, jaan an n'a dam kan bi ki.

¹² Bi, kɔ lɔ a gɔ a zim ma, an a vanta sa, jaan an n'a dam kan bi ki sɔ.»

Nyɪnɔ poorerɔ barkadaɔrɛ

(Matiyee 19.13-15; Likki 18.15-17)

¹³ Gɔɔɔ bɔr nyɪnɔ poorerɔ m Yeezuu zi, ηn'a yɛ han k'an a wɔ da η ma, b'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n yɛ gɔɔɔ wɔɔ ni y.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yi bi, a nɔ ma ɔ, an a hi η ni, a ɔ: «K'a nyɪnɔ wɔɔ to ηni bɔr mɔɔ zi, a b'a ta η ni tolle y, bala, gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kan nawɔnnɔ ki rɔ wɔɔ, η hɔ m Woso cirbɛɛ bi m.

¹⁵ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a n Woso cirbɛɛ bi si am nyi poore hɔ bi m bi, a bi gasɔη ɔ y.»

16 Bɪ kur bɪ, a a wɔ burgu ŋ ma, an a wɔ ka ŋ mim la, an nɪ ŋ barka dan ɔ.

*Yeezuu kan arzakazaa kɪ
(Matiyee 19.16-30; Likki 18.18-30)*

17 Kɔ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ zaa sa, ŋn'ɪ tam bɪ, gɔaa n a si, an bɪ kukurɔ zɛ a taa, an a yɛ han, a ɔ: «Karɪnsaamba mɪŋŋa, bɔ mɔɔ m ga m, m a ba, kɔ m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ yɪ?»

18 Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto, ɪ n nɪ mɔɔ birm mɪŋŋa? Gɔaa mɪŋŋa ba ɔ kɔ Woso deem bɛɛ y.

19 Iɓɪ Woso lɛrɔ wɔɔ dɔ. <I bɪ gɔaa zɛ y, ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ bɪ ŋɔaar ba y, ɪ b'ɪ hɔɔn da gɔaa hɔ ma k'an yɪ ɪ hɔ y, ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ.> »

20 Gɔaa bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ naa haay sɪŋŋɪda sa m nyɪbaa ma, m n'a barɛ.»

21 Yeezuu n dɪga gɔaa bɪ ma, an a ŋɔa, an a hɪ m, a ɔ: «Hɔ deem ɪ jɪra ɪɓɪ ma: ta, hɔ k'a n'ɪɓɪ ɔ bɪ hɛɛ haay, ɪ jir ŋɔazannɔ m. Iɓɪ yaa arzaka yɪ Woso zi, k'ɪ bɔr ɪ zu mɔɔ ɔ.»

22 Yeezuu k'a naa hɪ bɪ, gɔaa bɪ heer a zar gɔta, an a hɔr kan heerzarɛ kɪ, bala, a arzaka nyɪnta ɔ gɔta.

23 Yeezuu k'a dɪga a jɪr ɔ bɪ, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Woso cirbɛɛ gasɔrɛ nyɪntam arzakazannɔ ma kanŋɪda!»

24 A karɪndanyɪnɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a meer naa do barɛ minto. Yeezuu n a ya, an so ra, a ɔ: «M danyɪnɔ, Woso cirbɛɛ gasɔrɛ kɔɔkɔɔ.

25 Yoonde gasɔ huuka yaa m nyɪntam zanta an lɛ da arzakazaa gasɔ Woso cirbɛɛ ɔ m.»

26 Karındanyıno woo a ya ηni ze kedə an le da, ηn'a hum kō m, η ɔ: «Nka n ni bōm le ni?»

27 Yeezuu n dıga η ma, a ɔ: «Gōaa b'a dam ma, an a miηηa bōmbō y, bı Woso y'a da hō haay ma.»

28 Pıyēer n a hı m, a ɔ: «Dıga, wōo hō haay to, k'ɔ zu ıbu ɔ.»

29 Yeezuu n a hı Pıyēer m, a ɔ: «Sıra mōo n'a hıre awōo m, kō gōaa a gō a har, kan a zı kı, a da kı, a dakumbonno kı, a danlōrō kı, a nyıno kı, a tara kı ma mōo minto kan lemim nyınta bı minto kı,

30 a zaa har, kan da kı, dakumbonno kı, danlōrō kı, nyıno kı, tara kı yım gallem zōrō dōmınoo nōon duro ɔ, kan fıryıre kı. Durnya k'a nı zem bı nō ɔ, a mısrbaa k'a nyare ba ɔ bı yım ɔ.

31 Lēekarezanno guta nyıntam jezanno, jezanno nyıntam lēekarezanno.»

*Yeezuu ze mindındare kaaku hō
(Matiyee 20.17-19; Likki 18.31-34)*

32 N y'a hūr, ηni zaa sa ηn'ı tam Zerizalem ɔ. Yeezuu nı tare η lēe. Dabōu a karındanyıno wōo nyasō, nyıbēə gōo kō η zu kō ɔ kan η kı rō wōo nyasō. Yeezuu a ya, an buerehıyōo wōo bir a jır ɔ, an nı mim k'a nı zem k'a bı ba m bı hıre η nı, a ɔ:

33 «K'a dıga, ta kō wōo nawōm Zerizalem ɔ naa, n yaa Gōaanyı bı nyasō n a ka wosocemannıbōnno jıtanno ɔ kan wosocıkarınsaambōo kı ɔ. N y'a dōdō yarle k'a ze gēr, ηn'a da do vantōo gōo wō ɔ.

³⁴ N̄ yaa wom ma, η lihi dam ma, η y'a zεm maduro m, η y'a zεre an ga, bi, domim kaako hinni σ, a y'a mim boη σ.»

(Matiyee 20.20-28)

³⁵ Zebedee nyino Zakkı kan Zaan kı a zo Yeezuu ma, ηn'a hi m, η σ: «Karınsaamba, ho kσ woo n'a yere ibı han naa ma bi, i bi ze woo m ma y.»

³⁶ A n a hi η ni, a σ: «Bo awoo le n taa kσ moo n a ba awoo minto?»

³⁷ N̄ n a hi m, η σ: «K'σ a ye ibı han, ibı cirbæ bince σ, k'i ka kσ woo goaa deem n nyinta ibı bisi, deem ibı jisa.»

³⁸ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Awoo n ho k'a n'a yem bi do y. Awoo a da ma, a ho kσ moo n n'a mim laaga σ bi mi ra? Geε awoo a da ma a firyire kσ moo n n'a yım bi yi ra?»

³⁹ N̄ n a nyi bo σ, η σ: «Woo σ da ma.» Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Laaga ho kσ moo n n'a mim bi, awoo y'a mim, fir kσ moo n n'a yım bi, awoo y'a yım so,

⁴⁰ bi, k'a goota moo jisa kan moo bisi bi kı nyintare ni, moo n m da ma m zaa ka y, bala, moo n m so σ y. Bince bi banka Woso σ η zanno minto.»

⁴¹ Karındanyino buro woo kσ η naa ma bi, η no ma σ kan Zakkı kı, Zaan kı.

⁴² Yeezuu n η bir, an a hi η ni, a σ: «Awoo do, a σ: gooo k'awoo ni digare η ma cinno woo, broo ni paηηa bare a koro ma, paηηazanno n'a hoonho bare a gooo ma.

⁴³ B'a bi nyintare ncınaas awoo bire σ y. Bi, kσ goaa le taa k'a bir jitaare awoo bire σ, k'an a

ba zibəənyı.

⁴⁴ Bı, kʉ gʉaa lɛ taa k'a bɪr lɛɛkarezaa awɔɔ bire ʊ, k'an a ba awɔɔ haay lo.

⁴⁵ Bala, Gʉaanyı bɪ n bʉr kʉ gʉɔɔ n b'a hɔɔnhɔ ba y, bʉr a ʊ k'a b'a da gʉɔɔ han, k'a a mɪsɪrbaa ka gʉɔɔ gʉta bɔmbɔrɛ minto.»

Bartimee waars

(Matiyee 20.29-34; Likki 18.35-43)

⁴⁶ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, zamaa bɪ kɪ yaa lee ku Zeriko ʊ. Kʉ η nɪ bɔm kɔnɔ ʊ b'ʊ bɪ, bʉʊ ɪ nyɪnta zaa lezi b'ʊ, a tɔ m Bartimee, Time nyɪ m, an nɪ hɔ yɪnyɛm.

⁴⁷ K'a a ma η ʊ: Nazaretı Yeezuu m bɪ, an nɪ zee dare, a ʊ: «*David Nyı, mɔɔ cicir zɛ!»

⁴⁸ Gʉɔɔ wɔɔ nɪ bʉgʉr bam ma, η ʊ, an a tɔr ka, b'a a banka, an a da ra: «*David Nyı, mɔɔ cicir zɛ!»

⁴⁹ Yeezuu n jɪm, an a hɪ, a ʊ: «K'a bir!» N n a bir, n n a hɪ m, n ʊ: «ɪ tɔ ʊ, wuti, a y'ı birm.»

⁵⁰ Bʉʉ bɪ n a gɔbga bɔ a ra, an a zo, an wuti kan bra kɪ, an bʉr Yeezuu zi.

⁵¹ Yeezuu n a lar, a ʊ: «ɪbɪ lɛ n taa kʉ m bɔ ba ɪ nɪ?» Bʉʉ bɪ n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Karɪnsaamba, a ka kʉ m m ya, m lɛɛ yɪ.»

⁵² Yeezuu n a hɪ m, a ʊ: «Ta, ɪ sɪrakare ɪ bɔmbɔ.» Lɛɛm bɪ, a mɪnyaa ɪ lɛɛ yɪm, an zu Yeezuu ʊ, an nɪ tam.

11

Yeezuu Zerizalem gasʉrɛ

(Matiyee 21.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Kɔ η n'a zɔm Zerizalem ma, Betfazeɛ kan Betanii kɪ jɪr ɔ, ci kɔ n n'a birm Oliviyeɛ ci bɪ zeezi bɪ, Yeezuu a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ hɪya,

² an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a ta kɔ k'a n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ. Bɪ, k'awɔɔ yaa gasɔ b'ɔ lɛɛm nɪ, awɔɔ brapoo yɪm, n n a kɔsɪ, bɪ goaa n da ɔ cɪna y. K'a hɔr a bɔr m.

³ Kɔ goaa awɔɔ lar, a ɔ: bɔ minto m awɔɔ nɪ naa barɛ, k'a hɪ m, a ɔ: Zuuba lɛ n taa, a y'a tore awɔɔ m bɔr m lɛɛm.»

⁴ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n ta, η n'aa brapoo yɪ, n n a kɔsɪ tɪnsara harlɛ ma zaa lɛ zi, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɔr.

⁵ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ gɔsɪnnɔ η lar, η ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n nɪ brapoo bɪ hɔrlɛ?»

⁶ N n a nyɪ bɔ ɔ, amba Yeezuu a hɪ bɪ m, gɔɔɔ wɔɔ n η to, ηn'a hɔr.

⁷ N n ta brapoo bɪ m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka brapoo bɪ ra, Yeezuu n da ɔ.

⁸ Gɔɔɔ gɔta n a huuro ka zaa bɪ ra, gɔsɪnnɔ n gɔ lɛɛ yɪnyar hɔsɪrarɔ ɔ, ηn'a ka ra.

⁹ Bɔɔ nɪ Yeezuu lɛɛ, kan bɔɔ n'a kur lɔ wɔɔ kɪ ɪ zee dam, η ɔ: «*Hozaana! Kɔ goaa k'a nɪ zem Zuuba tɔ ma bɪ n barka yɪ!

¹⁰ Kɔ cirbæ k'a nɪ zem naa n barka yɪ, am wɔɔ yaaba David hɔ bɪ m. *Hozaana! K'ɪ tɔ n leboɔrɛ yɪ brama.»

¹¹ A n gasɔ Zerizalem ɔ, Wosocɛ ɔ. K'a dɪga hɔ haay ma bɪ, a a hɔr an ta Betanii ɔ kan buerehɪyɔɔ wɔɔ kɪ, kɔ gum da bɪ minto.

*Sɔɔn k'a nyɪ ba ɔ y
(Matiyeɛ 21.18-19)*

¹² A do k'a me ηn'i bom Betanii o bi, no Yeezuu nyasu.

¹³ A n a to, an soon yi laato a lee n ta o, an ta kan a karindanyino woo ki, k'a yaa diga a hosi nyintan o ge. A zo k'a o soon bi ma bi, a lee a yi, bala, soon boore domum bee y.

¹⁴ A n a hi soon bi m, a o: «Guaa b'a yare an ubu nyi bi do y!» A karindanyino woo n a ma.

Yeezuu i lam hoheenno ra Zerizalem Wosocε hallu o

(Matiyee 21.12-17; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹⁵ Yeezuu yaa lee ku Zerizalem o kan a karindanyino ki. Gasu ku Yeezuu o Wosocε o b'o bi, a a siηida ba, an ni lam guoo ku η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra Wosocε hallu o b'o. A busoolorlezanno modrokuntorehoo hinhisiga kan cironno heenno nyintaragoo ki.

¹⁶ Bi, a n gosi to an ni cenim mor m Wosocε hallu o b'o y.

¹⁷ A n n'a hire η ni hodundare no o, a o: «N y'a gursira ba, n o: <N moo ce bi birm yaadare ce, do haay minto.> Awoo n bokare a sa, a ba konno bince.»

¹⁸ Ku Yeezuu naa hi wosocεmannibonno jitanoo kan wosocikarunsaamboo woo ki n a ma bi, η y'a kare a zere zaa ma. Bi, η yi nyi bam. Bala, zamaa b'a le bo Yeezuu hodundare b'o.

¹⁹ Yirbæ k'a da bi, Yeezuu bo tara bi no o, kan a karindanyino woo ki.

Sirakare kan yaadare ki

(Matiyee 21.20-22)

20 A do k'a me Yeezuu kan a karındanyıno woo ku ni cenim bi, η soon bi yi, an ga kan a məsi ki.

21 Pıyeer n ho ku Yeezuu a hi bi to da a no u, a a hi, a u: «Di ga, Zuuba, soon k'ıbu i le da u bi ga haay!»

22 Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a sıra ka Woso u.

23 Sıra moo n'a hire awoo m, ku gıaa a hi ci naa do m: <I boota, i i da ko u,> bi bııkarε ba a heer u, k'a a sıra ka, a u: ho k'awoo hi bi bare, a bam, amba a a hi bi m.

24 Bi y'a ka moo n'a hire awoo m: ho k'awoo n'a yem a yaadare no u bi, k'a sıra ka, a u, awoo yi, bi n y'a karε awoo u so.

25 Bi k'awoo jim brama, an ni yaa dam, ku ho y'awoo heer u kan gıaa ki, k'a sugur ka u, k'awoo Zi k'a ni arzana u bi n awoo koromaro sugur ka awoo u so. [

26 Bi k'awoo n sugur ka a muno u, awoo Zi k'a ni arzana u bi b'awoo koromaro woo sugur karε y.]»

Yeezuu paŋŋa bi, a to a u ka?

(Matiyee 21.23-27; Likki 20.1-8)

27 Yeezuu kan a karındanyıno woo ku a ya, ηni ta Zerizalem u. Yeezuu k'a ni bımbırm Wosocε u b'u bi, wosocεmannıbenno jıtanoo kan wosocıkarınsaamboo woo ki, gıoo gusınno ki bıri zi, η u:

28 «Nka i le ka ıbu u naa bare minto? Nka i zaa ka?»

29 Yeezuu n a hi η ni, a u: «Ku m awoo lar mim deem ma, k'a nyı bo u, ku m bokarε, m bınce ku n le ka moo u bi hi awoo m.

³⁰ Batem kɔ Zaan nyɪnta an n'a kam bi, a to a ɔ Woso zi gɛɛ, gɔɔɔ zi? K'a nyɪ bɔ ɔ!»

³¹ N n'i bɪsɪ kɪnkam kɔ ma, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ Woso zi, a y'a hɪɛ a ɔ: bɔ minto m wɔɔ n a mim si gɛ?»

³² Bɪ kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ gɔɔɔ zi, zamaa bɪ bɪ yɛɛ y. Kɔ zamaa bɪ Zaan dɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa paan... bɪ minto.»

³³ N n a nyɪ bɔ ɔ Yeezuu m, η ɔ: «Wɔɔ n a dɔ y.» Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɪ minto bɪ, mɔɔ bɪ bɪncɛ niηηɔ kɔ n lɛ ka mɔɔ ɔ bɪ hɪɛ awɔɔ m sɔ y.»

12

Wutu dɔmazanno bɔnyaarɔ hɔbɔkɔɛnoom (Matiyee 21.33-46; Likki 20.9-19)

¹ Yeezuu n a sɪηηɪda ba, an nɪ meer bam kan η kɪ hɔbɔkɔɛnoom dare m, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta an dɪven gɔ sɔɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɪr dɪven nyɪ bɪ hi bɔη ɔ, an bɛηηɔ dɔ sɔ, an gɔɔɔ sa kɔ η n dɔ dɪvensɪra bɪ ma, an a hɔr an ta zaa ra.

² Dɪven mɔsa k'a a ku bɪ, a n a zibɛɛnyɪ deem nyɔɔ wutu zibɛɛzanno wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si, an b'a ka a ɔ.

³ N n a nyasɔ, ηn'a zɛ, ηn'a da zaa ra a wɔ n tu.

⁴ Wutu zaa bɪ n a ya, an zibɛɛnyɪ vanta nyɔɔ. Wutu zibɛɛzanno wɔɔ n a zɛ, ηnɪ yaaba da a mim ma, ηnɪ fir ka ma.

⁵ A n a ya, an a kaakɔ hɔ nyɔɔ, ηn'a zɛ gɛr. Bɪ jɛ ɔ, an gɔɔɔ vantɔɔ nyɔɔ, ηnɪ fir ka gɔsɪnnɔ ma, ηnɪ gɔsɪnnɔ zɪnzɛ.

⁶ A kur ma ho ma bi, a nyi k'a nsoa bi y'a deem i goota, an a nyoo η zi, an n'a hure, a u: <N moo nyi bi dan u.>

⁷ Wutu zibəezanno woo n a dinda kan ku ki, η u: <A n ni zem b'a so arzaka b'u. K'a bor, k'u a ze, k'u u so wutu b'u.>

⁸ N n a nyasu, ηn'a ze gar, ηni bo m divensira b'u, ηn'a zo.>

⁹ «Bo divensira zaa bi n'a bare? A zem, an b'a divensira zibəezanno woo zinze, an a sa, an a ka a vantoo u.

¹⁰ Awoo n naa karinda ba ra?

Jaa ku cedonno a bo u ηn'a zo bi,
bi y'a ba jaa panjazaa, ce bi dore minto.

¹¹ Zuuba i naa ba, bi woo yi ho guta m.»

¹² Goo ku η y'a tur ka ma ro woo n'a kam ma k'a nyasu, bi, η yi nyi bam zamaa bi m. N y'a do, η u: hobokurenoom naa do da Yeezuu u awoo minto. N n a hor, ηn'a gu ma.

**Rom cir yaworsire mim*

(Matiyee 22.15-22; Likki 20.20-26)

¹³ N farizeenro kan Huroodi gooo ku nyoo Yeezuu zi ku η n'aa a nyasu a meerbaa no u.

¹⁴ N n b'a hi, η u: «Zuuba, woo do sirazaa n'ibu m, b'ibu heer turga kan goaa biyoe ki. Ibi bir digam goaa meer ma bala y, Woso zaa ibi n'a dindam sira bince u. Zaa ta u k'u *Rom cir yawor ka ge? A a ga m gee a n a ga ni?»

¹⁵ Bi, ku Yeezuu η zambu bi do bi, a a hi η ni, a u: «Bo m, awoo n'a gungam moo ma ncinaa? K'a bor wacir m deem, ku m diga a.»

16 N̄ n b̄or m. Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «Ŋɔasa naa do kan ḡorsira naa do k̄i, nka h̄o n̄i?» N̄ ɔ: «*R̄om cir h̄o m.»

17 Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «K'a h̄o k̄ɔ cir a so ɔ b̄i ka ɔ, k'a h̄o k̄ɔ Woso a so ɔ b̄i ka ɔ.» Meerbaa naa do nȳib̄oore a ka, η n zε k̄ed̄ə.

Gəəno mumb̄oore mim
(*Matiyee 22.23-33; Likki 20.27-40*)

18 Sadiseenr̄o k̄ɔ η ɔ, gəəno mumb̄oore ba ɔ b̄i, η b̄or Yeezuu zi, ηn̄i laaka da han, η ɔ:

19 «Zuuba, Moyiisi a ḡorsira ba an a ka w̄oɔ ɔ, a ɔ, <K̄ɔ ḡɔaa ga, an a l̄ɔ to, b'a nȳi ba ɔ y, k'a danȳi n l̄ɔ b̄i si, k'an nȳi ȳi kan k̄i a danȳi b̄i minto.>

20 Danȳin̄o ɪ nȳinta saanh̄una. L̄εkarezaa b̄i n l̄ɔ sa, an ga, an a ḡɔ l̄ɔ b̄i ma, b̄i nȳi ba ɔ y.

21 A h̄uya h̄o b̄i n l̄ɔ b̄i si, an ga, b'a n nȳi ȳi kan k̄i y. A kaak̄o h̄o b̄i maam s̄o.

22 Saanh̄inar̄o w̄oɔ haay η ḡinga, b̄i η n nȳi ȳi kan l̄ɔ b̄i k̄i y. N̄ haay kur b̄i, l̄ɔ b̄i n b̄i ga.

23 Gəəno mumb̄oore d̄omum ɔ, k̄ɔ η y'a m̄im b̄o ɔ, η haay bireyaa ɔ, nka y'a so l̄ɔ b'ɔ? Bala, ḡoɔɔ saanh̄inar̄o w̄oɔ haay l̄ɔ b̄i si.»

24 Yeezuu n a h̄i η n̄i, a ɔ: «K'aw̄oɔ n ḡorsirar̄o m̄iη̄k̄o kan Woso paŋ̄ja k̄i d̄o b̄i, b̄i y'a ka aw̄oɔ n̄i nȳonnȳoore n̄o ɔ.

25 Bala, k̄ɔ gəəno b'a m̄im b̄o ɔ, yar b̄ir l̄ɔ sare y, l̄ɔ b̄ir yar sare y. B̄o η y'a ɔ k̄ɔ ɔ kan maleekar̄o k̄ɔ η n̄i brama r̄o w̄oɔ k̄i.

26 B̄i k̄ɔ gəəno mumb̄oore b̄i mim n̄i, aw̄oɔ n a kar̄inda ba Moyiisi ci b̄i n̄o ɔ ra, d̄omum k̄ɔ Woso meer ba kan Moyiisi k̄i tutugu n̄o ɔ b̄i, a ɔ:

«Abraham kan Izakkı kɪ, Zakɔɔb kɪ Woso m mɔɔ m.»

²⁷ Gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m. Awɔɔ ɪ nyɔnnyɔɔrɛ nɔ ɔ gɔta.»

Lɛ lɛkare

(Matiyee 22.34-40; Likki 10.25-28)

²⁸ Wosocikarɪnsaamba deem η bɪstkarɛ bɪ ma, a a yɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ mɪɲɲa, an a zɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Lɛrɔ wɔɔ haay bire ɔ kara ɪ lɛ da?»

²⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ lɛkare hɔ bɪ n naa do: «K'a tɔr ka Israyel zannɔ, Zuuba k'a m wɔɔ Woso bɪ, a y'a deem m Zuuba.

³⁰ K'ɪ Zuuba ɪ Woso bɪ ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ hɔɔndarɛ kɪ haay, kan ɪ paɲɲa kɪ haay.»

³¹ A hɪya hɔ bɪ ba n nɪ: «K'ɪ mim ηɔa amba ɪ mɪɲɲa m.» Lɛ vanta ba ɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra y.»

³² Wosocikarɪnsaamba bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra ɪbɪ hɪ, karɪnsaamba, a mɪɲɲa gɔta: «Woso y'a deem m, bɪ a vanta ba ɔ, an a na ma y.

³³ ɪ Woso ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, ɪ hɔɔn kɪ haay, ɪ paɲɲa kɪ haay, k'ɪ mim ηɔa amba ɪ mɪɲɲa m,» bɪ jɪra mannɪ haay kɔ n nɪ sɛ nyan ɔ bɪ m, kan ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ nɪ η kam Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.»

³⁴ Yeezuu k'a yɪ gɔaa b'a nyɪ bɔ ɔ mɪɲɲa bɪ, a a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ bɪ laatɔ Woso cirbəə bɪ ma y.» Bɪ kur bɪ, gɔaa biyəə ɪ nyɪ bam Yeezuu larlɛ m.

Krista bɪ, nka nyɪ nɪ?

(Matiyee 22.41-46; Likki 20.41-44)

³⁵ Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam Zerizalem Wosoɕe ɔ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Bɔ minto m woso-cikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ɔ: *David Nyɪ m Krista bɪ m gɛ?»

³⁶ *Sɛnt-ɛspri a ka David n a hɪ, a ɔ:
Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m:
nyɪnta mɔɔ busɪ ɔ,
kɔ m b'a ka k'ɪ jɪnnɔ wɔɔ n nyɪnta ɪ gam taa.

³⁷ David mɪŋŋa y'a birm Zuuba. Kɔ Zuuba n a ba lɔ, an nyɪnta *David Nyɪ gɛ?» Zamaa bɪ n'a tɔr kam ma kan heernyɪnta kɪ.

Yeezuu dɔndɔ kare
(Matiyee 23.1-36; Likki 20.45-47)

³⁸ Yeezuu y'a hire ŋ nɪ a hɔdɪndare nɔ ɔ, a ɔ:
«K'a dundo a zi kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɔ ŋ nɪ bɪmbɪrm zabarɔ m, ŋn'a kam daɔre ma zamaa gɔta bire ɔ rɔ wɔɔ kɪ,

³⁹ ŋn'a kam lɛekare bɪnce ma hɔbɪre bɪnce ɔ, kan sokoma bɪnce kɪ.

⁴⁰ N̄ n'ɪ zonno hɔ yɔre ŋ nɪ, ŋn'a mɪŋŋabaa hɪnkam kan yaadarɛrɔ jintoo kɪ. N̄ hɔnhɔrle yɪm maam-maam.»

Zoro ganwɔre kare
(Likki 21.1-4)

⁴¹ Yeezuu nyɪnta an a meer nya busoo daɔre bɪnce bɪ rɛ, an nɪ dɪgam gɔɔɔ wɔɔ busoo bɪ daɔre ma. Arzakazanno wɔɔ barla gɔsɪnnɔ y'a dan ɔ gɔta.

⁴² Zoro n bɪ tanka hɪya zar ɔ.

⁴³ Yeezuu n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zoro ŋɔazaa naa do busoo bɪ zar ɔ gɔta, an lɛ da gɔaa haay k'a n'a dan ɔ bɪ ra.

⁴⁴ Bala, η haay busoo k'a zibəə ba η ma bɪ, η y'a da ɔ. Bɪ zoro bɪ kan a cicir bɪ kɪ, a a mɪsɪrbaa hɔ sa haay, an a da ɔ.»

13

Yeezuu ɪ Wosocɛ bɪ wurgəre mim dɪndam (Matiyee 24.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosocɛ b'ɔ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, dɪga cɛ bɪ jaarɔ wɔɔ gɔere ma kan a dɔre kɪ!»

² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Dɪga ɪbɪ nawɔm cɛrɔ wɔɔ dɔre gɔtabaa ma ra? Jaa deem bɪ gɔɔtare a mim burə ɔ y. N η haay zem bɪ wurgə.»

(Matiyee 24.3-14; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu yaa nyɪnta Oliviyeɛ ci bɪ ra, an a meer nya Wosocɛ bɪ rɛ. Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Pɪyɛɛr kan Zakkɪ kɪ, Zaan kɪ, Andɪr kɪ kɔ η y'a dɔ, η ɔ, gɔsɪ ba b'ɔ bɪ, η laaka naa do da Yeezuu han, η ɔ: «Naa do bam brɔ?»

⁴ A hɪ wɔɔ m, makra kara n nɪ nawɔnɔ nyarɛ bɪ hɪnkam wɔɔ nɪ?»

Durnya nyarɛ makrarɔ

⁵ Yeezuu n'a hɪrɛ η nɪ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ gɔsɪ b'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y.

⁶ Gɔɔɔ gɔta zem, ηnɪ bɪ meer ba mɔɔ tɔ m, η ɔ: <Krista n a mɪ,> bɪ η gɔɔɔ gɔta nyɔnnyɔɔrɛ.

⁷ K'awɔɔ bɪ yar mim ma kan yar k'a n'a dam ma, an bɪ wuti bɪ kɪ, a bɪ dabɔɔ ba y, bala, pakra m kɔ naa haay n ba. Bɪ, durnya nyarɛ bɛɛ m naa cɪna y.

⁸ Do deem gɔɔɔ wutim ηnɪ yar ba kan doro vantɔɔ kɪ. Tara deem zannɔ wutim ηnɪ yar ba

kan tara vanta zanno ki. Buncero gosunno tara nyinjem. No nyintan u, domum bi do u bi, k'a do, a u: firyre sinjida a zo.

⁹ K'a dundo a miŋŋa zi, η y'awoo gorm, ηni ta awoo m dɔdɔkɛnno zi, η y'awoo zem maduro m sokomacero u. Nj tare awoo m tara leezanno kan cinno ki taa moo minto. Nawonno y'awoo yim moo minto, an nyinta kaseti broo minto.

¹⁰ Bi pakra m ku η ni lee ka, ηni lemim nyinta pa da durnya haay no u, ku durnya nyare n bokare, an a ku.

¹¹ Ku η b'awoo nyasu, ηn'i tare awoo m dɔdɔkɛnno buncɛ u b'u, a bi lee ka a a hoon da ho k'awoo n aa a hi bi ma y. Mim k'a ni zem bi bur awoo hoon u domum bi do u bi, b'awoo n n'a him. Bala, awoo bee n ni meer bam domum bi do u y, Sent-Espri n ni meer bi bare awoo buncɛ u.

¹² Danyino ku kam ze ma. Zi y'a nyi kare n n a ze. Nyino wutim nyaam kan a zuro ki, ηn'a ka, ηni η zinze.

¹³ Gooa haay sore awoo m moo to ma, bi gooa k'a nyasu a sirakare m kookoo an ta an firyre bi nyare ku, bi zaa bombore yim.»

Heerzar gota

(Matiyee 24.15-28; Likki 21.20-24)

¹⁴ «K'awoo bi <Gooa ku hozaarbarezaa bonyaa m bi> yi an ni buncɛ ninjɔ u, b'a n'a ga m, an nyinta buncɛ bi do u, gooa ninjɔ k'a n'a karinda bam bi ma bi, k'an a ji ma. Gooa ku η ni nyintam Zidee u bi, ku η n'a si ηni ta ciro u.

¹⁵ Gooa k'a n'a ce mim u bi, a b'a ka ma k'a zer a gaso a ce u, k'a hoosi sa domum bi do u y.

16 Gṣaa k'a n'a hōsura ō dōmum bɪ do ō, a b'a bō an doo k'a yaa a huu sa y!

17 Dōmunnō wōō duro ō, mim pakra bam lannō jɪsɪzannō m, kan bōō n nɪ nyō kare a nyɪnō ō rō wōō kɪ.

18 K'a yaa da, kō naa do bɪ lee ku la dōmum ō y.

19 Bala, a nyɪntam firyɪre dōmunnō k'an nyɪnta ō hallɪ durnya kō Woso a da bɪ sɪŋɪɪda ma, an ta an naa ma ku, bɪ, ō b'ō yare, ō a do yɪ fɪga y.

20 Kō Woso bɛɛ dōmunnō nōōn duro bōre, gṣaa ba ō an b'a dam ma, an a meeyaa bōmbō y. Bɪ gṣōō k'an ŋ nyōkō ō rō wōō minto, a dōmunnō wōō duro bōre.

21 Kō gṣaa a hɪ, a ō: Krista ɪ naa ō, gɛɛ, a ɪ bra ō, a b'a si y.

22 Nṣaarzannō kō ŋ Krista tō sa ŋn'a ka a ma rō wōō, kan ṅṣaarlesinnɪsorazannō kɪ nyɪntaŋ ō gōta. N makrarō bam gōta kan hoserlo kɪ k'a a da ma, a gṣōō kō Woso ŋ nyōkō ō rō wōō nyōnnyōō.

23 Bɪ k'awōō m, k'a dundo a zi kan hō kō mōō lɛɛ ka m a hɪ haay awōō m, b'a n'a ku cɪna bɪ kɪ.»

Gṣaanyɪ bɪ zɛɛ

(Matiyee 24.29-31; Likki 21.25-28)

24 «Bɪ kō firyɪre dōmunnō wōō bɪ cem, dōmunnō wōō duro nō ō, woso b'a yare an gu y, mom b'a yare an gu sō y.

25 Monyaarō surm, brama paŋŋa haay y'a zem kō ma.

26 Dōmum bɪ do ō bɪ, n Gṣaanyɪ bɪ yɪre an a to warkō nō ō an bɪr zem kan paŋŋa kɪ, cirbēō gōta kɪ.

27 A n bokare, an maleekarɔ nyɔɔ lɛɛ haay ɔ, ηn'aa gɔɔɔ kɔ Woso η nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa dɔjɪr ma an ta kan meer kɪ.

(Matiyee 24.32-35; Likki 21.29-33)

28 K'a sɔɔn makra bɪ sa. K'awɔɔ b'a yɪ, an lɛɛ daa da, an nɪ kum, awɔɔ dɔ a ɔ siire a zɔ.

29 A maam sɔ kan awɔɔ kɪ. K'awɔɔ bɪ minno nɔɔn duro yɪ, ηn'ɪ zɛɛɛ, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyɪ bɪ zɛɛɛ dɔmum a zɔ.

30 Sɪra mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m: zamaana naa do bɪ cenim, kɔ nawɔnnɔ haay bɛɛ ba y.

31 Brama kan tara kɪ cenim, bɪ mɔɔ meerbaarɔ wɔɔ bɪ cenle y.

(Matiyee 24.36-44)

32 Bɪ, dɔmum bɪ do kan wakati bɪ do kɪ, gɔaa ba ɔ an b'a dɔɛɛ y. Baa maleekarɔ kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyɪ bɪ n a dɔ sɔ y. K'a maam, Zɪ bɪ y'a deem y'a dɔ.

33 K'a dundo a zi, a bɪ hinceem ba y. Bala, awɔɔ n dɔmum bɪ do zɛɛɛ dɔ y.

34 Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ tam kɔ ɔ bɪ kɪ, an a har to a zibɔɔnyɪnɔ m, an lɛ ka η ɔ, an zibɔɔ ka gɔaa biyɔɔ ɔ k'an a ba. A n a hɪ hardɔmazaa bɪ m, a ɔ: a bɪ hinceem ba y.

35 K'a b'a zu a ɔ y. Bala, awɔɔ n har bɪ zaa bɪ zɛɛɛ dɔmum dɔ y. Kɔ dɪbsir nɪ, kɔ wuti gɔta nɪ, kɔ koo baadare dɔmum nɪ, kɔ dɔmure nɪ, awɔɔ n a dɔ y.

36 Dɔmum niηηɔ k'a nɪ zem bɪ bɔr ɔ bɪ, a b'a ka, an bɪ dɪga a awɔɔ hinceem ba y.

37 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ, awɔɔ haay mɔɔ hɪ a m. K'a bɪ hinceem ba y.»

14

*Yeezuu zambu zere mim
(Matiyee 26.1-5; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)*

¹ *Pakki cibsā kan bur kō n n nyonyoo da ma *cibsā ki goota dōmum hiya. Wosocemannibēnno jūtanō kan wosocikarinsaambōō ki y'a kam zaa k'a n'a sam k'a Yeezuu ku a nyaso a mim ka ra, kō n n'a zē bi ma.

² N y'a hūm kō m, η σ: «U b'a ba cibsā hinni σ y. Kō n bēē ni, zamaa bi wutim yar m kan wōō ki a minto.»

*Lū tidəər zē Yeezuu ma Betanii σ
(Matiyee 26.6-13; Zaan 12.1-8)*

³ Yeezuu nyūnta Betanii σ, goaa deem kō n n'a birm Sūmōōn kusimə bi har σ. K'a ni hōbire bīm bi, lō deem bōr har σ b'ō kan gedre ki, n n a ba albatır jaa m, tidəər n a han. A ji n nyūnta, a lē m kusī, an tidəər gedre bi yi, an tidəər bi lō Yeezuu ra.

⁴ Bi, naa do gōōō gōta heer zar, ηn'a hūm kō m, η σ: «Bō tō ma m, n n tidəər naa do zaar bare?»

⁵ N y'a da ma, n n tidəər naa do hēē, a busoo n cem *deniyee zōōkarkō han, n n a ka ηōazanno σ.» Bi, η nyūnta, ηn'i kukur bam lō bi ma.

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «K'a lō bi to zenyū... Bō tō ma m, awōō n'a heer zarlē? Zibəə mūηηa a ba mōō tō ma.

⁷ Nōazanno nyūntare awōō bire σ dōmum haay. Awōō y'a dam ma a hō mūηηa ba η ni dōmum k'awōō lē n taa σ. Bi mōō, mōō bi nyūntam kan awōō ki dōmum haay y.

⁸ Ló naa do, hɔ k'a a da ma b'a a ba. K'a tidəər nɔ mɔɔ mɛ ma bɪ, lɛɛ a ka, an mɔɔ mɛsim banka mɔɔ birle minto.

⁹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: durnya nɔ ɔ, bɪncɛ kɔ n nɪ lemim nyunta pa dan ɔ haay bɪ, n y'a tɔ dare a nɔ ɔ, n n lɔ naa do hɔ k'a a ba bɪ hɪ sɔ.»

Zidas zambɔ mim

(Matiyee 26.14-16; Likki 22.3-6)

¹⁰ Bɪ kur bɪ, Zidas Iskariyɔtɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ ta, an aa wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ yɪ, k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

¹¹ Kɔ η naa ma bɪ, η heer nyɔɔ gɔta, ηnɪ ler bɔ m, η ɔ: «K'a busoo ka ɔ.» Zidas n ye, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ bɪ ma.

Yeezuu hɔbɪrɛ jezaa bankarɛ

(Matiyee 26.17-25; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹² Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma lɛɛkarɛ dɔmɪm ma bɪ, n nɪ pakki sinnɪyɛɛm mannɪ ban ɔ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a hɪ m, η ɔ: «(bɪ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbɪrɛ bɪ ba ka, ɪbɪ minto?)»

¹³ A n a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ hɪyɪa, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a ta tara nɔ ɔ, awɔɔ gɔaa zɛη ɔ, an hɪ busu gər ɔ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ,

¹⁴ a gasɔ bɪncɛ k'a nɪ gasɔη ɔ b'ɔ. B'ɔ bɪ, k'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: <Zuuba ɪ laaka dam: bɪncɛ kara awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ bɪη ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ?>

¹⁵ A cɛ gɔta hɪnkarɛ awɔɔ m mim ɔ, ηn'a banka haay. Bɪncɛ bɪ do ɔ awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ ban ɔ.»

16 Karındanyıno woo n a hor, ηni ta tara no o b'oo, ηn'aa ho haay bi yi amba a a hi η ni bi m, ηni pakki hōbire bi banka.

Yeezuu je hōbire bire kan a karındanyıno ki

17 Yirbəə k'a da bi, Yeezuu bor kan a karındanyıno buerehiyoɔ woo ki.

18 Yeezuu k'a ni hōbire bi bim kan a karındanyıno woo ki bi, a a hi, a o: «Sıra moo n'a hire awoo m, awoo gɔaa deem k'a ni hōbire bim kan moo ki bi moo nyasom, an moo ka.»

19 N haay ni nyıntam kan heer zar ki. N gɔaa deem-deem n'a larm, a o: «Zuuba, moo m ge?»

20 Yeezuu n a hi η ni, a o: «Awoo gɔaa buerehiya bi deem m. Gɔaa k'a n'a wo nyoom kan moo ki laaga b'oo, bi m.

21 Bala, Gɔaanyı bi cenim amba ho koo η y'a gursıra ba a to ma bi m. Bi koo i kan gɔaa k'a ni moo nyasom k'a moo ka bi ki. Koo gɔaa bi do i ni yi, a jira.»

Yeezuu y'a ze zaa mim dıdam

(Matiyee 26.26-30; Likki 22.15-20; 1 Korenti zanno 11.23-25)

22 Koo η ni hōbire bi bim bi, Yeezuu bur sa, an a barka da o, an n'a hire, a o: «K'a si, naa do naa, moo me m.

23 Bi kur bi, a a ya, an laaga sa, dıven n a han, an barka yaa da Woso m, an a ka η o, η haay n a mi.»

24 A n a hi η ni, a o: «Moo ma m naa, gɔaasıbabaa ma m, an a lo gɔoo gɔta minto.

25 Sıra moo n'a hire awoo m, moo bi m yare m dıven mi do y, an ta an domum koo moo n ni zem

bɪ m ya, m a mi kan awɔɔ kɪ Woso cirbəə bɪ nɔ
 ɔ bɪ ku.»

²⁶ Kɔ η barka laarɔ wɔɔ lɔ ηn'a nya bɪ, η bɔ
 ηnɪ ta Oliviyee ci ra.

(Matiyee 26.31-35; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)

²⁷ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ y'a wɪsɪrabaa
 tom, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: «Mɔɔ
 seero dundor bɪ zɛm, seero wɔɔ n hɪsɪga da.»

²⁸ Bɪ mɔɔ mɪmbɔʊrɛ kur bɪ, mɔɔ lɛɛ kare awɔɔ
 lɛɛ Galilee ɔ.»

²⁹ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Baa kɔ gɔaa haay
 bɪ wɔ saa a wɪsɪrabaa ma, mɔɔ bɪ wɔ saa n ma
 y.»

³⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ
 m, gum naa do ɔ bala, koo bɪ baa dam gallem
 hɪɪya y, ɪbɪ n bɪsɪ ka mɔɔ ma gallem kaakɔ.»

³¹ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, an so ra kan paŋŋa kɪ, a
 ɔ: «Kɔ ga mɔɔ nawɔm kan ɪbɪ kɪ a jɪra, mɔɔ bɪ
 bɪsɪ kare ɪbɪ ma y.» A muno wɔɔ n a hɪ maam
 sɔ.

Yeezuu yaadare Getsemanee ɔ

(Matiyee 26.36-46; Likki 22.39-46)

³² Bɪ kur bɪ, η ta bɪncɛ kɔ n n'a birm
 Getsemanee ɔ b'ɔ. Yeezuu n a hɪ a karɪndanyɪnɔ
 wɔɔ m, a ɔ: «K'a nyɪnta naa ɔ, kɔ m yaa da, kɔ
 m bɔr.»

³³ A n Pɪyɛɛr gaa kan Zakkɪ kɪ Zaan kɪ. Domum
 bɪ do ɔ bɪ, heerzar gɔta kan dabɔɔ kɪ gasɔ ɔ.

³⁴ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ
 zɛ ma. K'a gɔɔta naa ɔ, a bɪ hinceem ba y.»

³⁵ A n ta lɛɛ poore, an kukurə zɛ, an a meer
 ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ, kɔ

firyure k'awoo n n'a yim bi y'a dam ma, an a gu a ma.

³⁶ A n n'a hire, a u: «M Zi, ho ba u an kookoo ibu ma y. Fir naa do gu moo ma, kan bi ki haay, i bi moo hoonho ba y, i ho ba.»

³⁷ A n a bo, an bur a karindanyino woo zi, a bi diga a η hinceem ba, an η gu, an a hi Piyee m, a u: «Simoon, hinceem ibu n'a bam na, ibu n'i da i miηηa ma wakati deem ma tokke ra!

³⁸ K'a yaa da, a bi hinceem ba y, a yaa n a do makra no u. Awoo heer le taa, bi mesim panηa ba u y.»

³⁹ A n a bo, an ta yaadare bince u b'u, an a ya, an so a yaadare bi ra.

⁴⁰ A n a bo, an bur a huya ho ma a karindanyino woo zi, an bi diga a, η hinceem ba. Bala, hinceem ta η ni gota. N n ho k'a n'a him ni bi do y.

⁴¹ A n a bo an bur a kaaku ho ma η zi, an b'a hu η ni, a u: «K'a le taa, k'a hinceem ba keere, k'a hoon si. Ho haay nya. Domum a ku. Naa ma bi, n Gsaanyi bi nyasore n a ka mimbunyaabonno u.

⁴² K'a wuti, k'u ta, gaaa k'a ni moo nyasum k'a moo ka bi lee ku.»

Yeezuu nyasore

(Matiyee 26.47-56; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴³ Ku Yeezuu goota an ni meer bam bi, Zidas, buerehuyoo woo gaaa deem bi lee ku leem, kan guoo cir ki, banno kan kargoro ki a wo u. Wosocemannonno jitanno kan wosocikarinsaamboo ki, guoogusinno ki yi η nyoo.

44 Zunzukurazaa bi læε ka an makra hunka η ni, a υ: «Gɔaa kɔ mɔɔ n ni m wɔ burgum ma bi, bi zaa m. K'a nyasɔ, a dɔ ma miηηa, a ta m.»

45 Zidas k'a lee ku læem bi, a a zɔ Yeezuu ma, an n'a hire, a υ: «Karinsaamba.» A n a burguma.

46 Gɔɔɔ wɔɔ duro Yeezuu nyasɔ læem.

47 A karindanyɩnɔ wɔɔ gɔaa deem kargɔ gaa υ, an wosocemannɩbɛr jitaare bi zibəənyi sako, an a tɔr gɔ ma.

48 Yeezuu n a hi η ni, a υ: «Bɔr awɔɔ kargɔrɔ m kan bannɔ ki m k'a bi mɔɔ nyasɔ, ι υ, dazaamazaa n mɔɔ m.

49 Mɔɔ nyɩnta awɔɔ bire υ dɔmum haay, m ni karɩnda bam Wosocε υ, b'awɔɔ n mɔɔ nyasɔ y.» Naa do naa, ba a υ, kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɩra ba Wosoci nɔ υ bi n kɔ yi.

50 Kεere bi, Yeezuu karindanyɩnɔ wɔɔ a gɔ ma, ηn'a si.

51 Nyukumbueere deem zu a je υ, an gɔbga zu a kɔɔn υ. Gɔɔɔ vantɔɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ wɔɔ n a nyasɔ.

52 Bi n a miηηa yɔ, an a si a mε m dɩɩ, an gɔbga bi to η wɔ υ.

N ta Yeezuu m dɔdɔkənnɔ taa

(Matiyee 26.57-68; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

53 N ta Yeezuu m wosocemannɩbɛr jitaare har υ. Wosocemannɩbɛnno jɩtannɔ, gɔɔɔgusinnɔ kan wosocikarinsaambɔɔ ki a so kɔ ma b'ɔ.

54 Pɩyεer n zu Yeezuu je υ laatɔ, an ta, an aa lee ku wosocemannɩbɛnno jitaare bi har υ b'ɔ,

an aa nyɩnta kan halledomazanno wɔɔ kɩ, an nɩ nyɩkam sɛ ma.

55 Wosocemannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ kan dɔdɔkɛnno vantɔɔ wɔɔ kɩ haay y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, a dɔdɔ yar, k'a ka kɔ n n a zɛ gɛr, bɩ ɩ bɩr a yɩrɛ y.

56 Bala, kasetɩ ɩɔaarzanno bɔr gɔta, bɩ ɩ meerbaa bɩ bɩr zum kɔ y.

57 Gɔɔɔ gɔsɩnno n wuti, ɩɩɩ ɩɔaar ba, ɩɩ'a ka a lɛ m, ɩ ɔ:

58 «Wɔɔ ma an n'a hɩrɛ, a ɔ: Wosocɛ naa do kɔ ɩ y'a dɔ a wɔ m naa, mɔɔ y'a wurgɛm, bɩ dɔmɩm kaakɔ nɔ ɔ bɩ, mɔɔ y'a vanta dɔm, b'a bɩ nyɩntam gɔaa wɔ zibɛɛ y.»

59 Bɩ kan hɔ kɔ ɩ n'a hɩm bɩ kɩ, ɩ meerbaa bɩ bɩr a gam kɔ ɔ y.

60 Bɩ kur bɩ, wosocemannɩbɛr jɩtaarɛ bɩ wuti gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Bɔ mim gɔɔɔ wɔɔ n'a kare ɩbɩ ra na? ɩbɩ b'a nyɩ bɔɩ ɔ ra?»

61 Yeezuu n a nyɩ bɔ ɔ y. Wosocemannɩbɛr jɩtaarɛ bɩ n a ya, an a lar, a ɔ: «Krista n'ɩbɩ m na? ɩbɩ m Nyɩ kɔ Woso barkazaa b'a nyɔɔ bɩ gɛ?»

62 Yeezuu n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ miɩɩa m. B'awɔɔ Gɔaanyɩ bɩ yɩm an aa nyɩnta Woso paɩɩazaa bɩsɩ ɔ, an a to brama warkɔ nɔ ɔ, an bɩr zɛm.»

63 Dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, wosocemannɩbɛr jɩtaarɛ bɩ nɔ ma ɔ, an a miɩɩa huuro kɩnkaansɔ, an n'a hɩrɛ, a ɔ: «Kasetɩzanno zibɛɛ a ya, an ta wɔɔ ma ra?»

64 Awɔɔ ma an Woso sonsɔ wɔ. Awɔɔ y'a hɔɔn

dam lo?» Nj haay n a hi, η υ: «A a ga ze m.»

⁶⁵ Gooo gosunnō n a sijnida ba, ηn'i lihi dindam ma, ηni pēera ku a meer ma, ηn'a zem, η υ: «Kū nka ni zere k'i dō i hi!» Halledomazanno wōō n'a zem.

Piyeer bisikare

(Matiyee 26.69-75; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Kū Piyeer ni hallu b'ō bi, wosocemannibēr jitaare bi zibəənyilōō wōō goaa deem bi bōr b'ō.

⁶⁷ A n bi Piyeer yi, an ni nyi kam se ma, an dīga a meer ma, an n'a him ni, a υ: «Ibi nyinta kan Yeezuu Nazareti goaa bi ki so.»

⁶⁸ Piyeer n bisi ka, an n'a hire, a υ: «Mōō n a dō y. Hō k'ibu le n taa k'i hi naa, mōō n a ji ma y.» A n bō, an ta zanηō υ.

⁶⁹ Zibəənyilō bi k'a a ya an a yi bi, a a hi goōō kō η ni b'ō rō wōō m, a υ: «Naa do naa η goaa deem m.»

⁷⁰ Piyeer n a ya, an bisi ka. Bi kur bi, kō maasure ba poore bi, goōō kō η ni b'ō rō wōō haay a ya, ηn'a hi Piyeer m, η υ: «Kō sira m, ibi, η goaa n'ibu m so. Bala, Galilee goaa n'ibu m.»

⁷¹ Piyeer n a sijnida ba, an n'a wer sire, a υ: «Mōō n goaa k'awōō n'a mim dindam naa dō y.»

⁷² Dōmim bi do ō bi, koo baa da gallem hiya hō ma. Piyeer bōkare, an mim kō Yeezuu a hi m bi tō da a nō υ: «Koo bi baa dam gallem hiya y, ibi n bisi ka mōō ma gallem kaakō.» A n bō zōō-zōō, an ni nyi kare.

15

N ta Yeezuu m Pılatı taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Likki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Wutigota m bı, wosocemannıbənno jıtanno kan gıccogusınno kı, wosocikarınsaambıcc kı, kan dıdıcəkənno wıcc kı a zε kı ra, k'a dıga hıcc k'a n'a bam bı ma. Nı y'a ka, ηnı Yeezuu wıccıcc sur, ηnı ta m, ηn'aa ka Pılatı ı.

² Pılatı n a lar, a ı: «Zıfıccıcc cır n'ıbu m gε?» Yeezuu n a nıyıcc bıcc ı, a ı: «İbu hı.»

³ Wosocemannıbənno jıtanno wıcc ηıccaar ba ηn'a kam la kan ηıccaarbaa do haay kı.

⁴ Pılatı n a ya, an a lar, a ı: «İbu b'a nıyıcc bıccıcc ı ra? Dıga mim haay kıcc η n'a kare ıbu ra bı ma.»

⁵ Bı Yeezuu n a ya, an hıccıcc nıyıcc bıcc ı Pılatı n ıcc y. Pılatı n zε kıccıcc.

(Matiyee 27.15-26; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

⁶ Kıcc zıfıccıcc wıcc bıccr ηn'ı cıccsa gıccıcc bare, Pılatı bı, lıcc kıcc η y'a ye bı, an n'a bıccıcc, an wıcc saa.

⁷ Bala, gıccaa kıcc n n'a bıccm Barabas bıcc nıccnta lıccnıccıcc ıcc kan gıccıcc kıcc ηcc yar ba tara nıcc ıcc ηnıcc gıccr zεcc rıcc wıcc kıcc.

⁸ Zamaa bıcc n ta Pılatıcc zıcc, ηn'aa hıcc k'a n'a kare ηcc ıcc bıccıcc bıcc ye.

⁹ Pılatıcc n ηcc lar, a ı: «Awwıcc lεcc n taa kıcc m zıfıccıcc cır bıcc bıcc, m wıcc saa gε?»

¹⁰ Bala, a a dıcc a ıcc, wosocemannıbənno jıtanno wıcc nıcc nıcc tam Yeezuu ma, kıcc gıccıcc wıcc a ηıccıcc bıcc mıccntıcc.

¹¹ Bıcc, wosocemannıbənno jıtanno wıcc zamaa bıcc nıccnyıccıcc, kıcc Pılatıcc m Barabas bıcc an wıcc saa.

12 Pılatı n a ya, an zamaa bı lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba gɔaa k'awɔɔ n'a birm zıfɔrɔ cir bı nı?»

13 N n zee da, η ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

14 Pılatı n a hı η nı, a ɔ: «Bɔ a a ba an bɔnyaa?» N n a ya, η nı zee da, an lɛ da biisi ra: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

15 Pılatı k'a lɛ n taa k'a zamaa bı heer nyɔɔ bı, a Barabas bɔ an wɔ saa, an a ka, η nı Yeezuu zɛ madıɔrɔ m, an a ka η ɔ, kɔ η n'a wɔ gɔdarkɔra ma.

*Yarbənno y'a hɔɔnhɔ bam Yeezuu m
(Matiyee 27.27-31; Zaan 19.2-3)*

16 Yarbənno Yeezuu gaa η nı ta m hallu ɔ, bıncɛ kɔ n n'a hım ma Pretɔaar b'ɔ, kan yarbənno kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ kı.

17 Bı kur bı, η nı cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɛ m da Yeezuu ra, η nı laa waa, η n'a ku a mim ma.

18 N n'ı yaa dam nı, η n'a hıɛ, η ɔ: «Zıfɔrɔ cir, wɔɔ ı yaa dare ıbu m.»

19 N n'a zere a mim ma bara m, η n'ı lihi dındam ma. N n sɔnta a taa, η n'ı yaa dam nı.

20 Kɔ η y'a hɔɔnhɔ ba Yeezuu m η n'a nya bı, η cinno huu bı bɔ ma η n'a huuro wɔɔ du ma, η n'ı tam nı k'a yaa a wɔ gɔdarkɔra ma.

*N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma
(Matiyee 27.32-44; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)*

21 Sirennı gɔaa deem kɔ n n'a birm Sımɔɔn b'a to a har ɔ, an nı tam kɔnɔ ɔ. Alesandır kan Rıfıs

kı baaba m. Yarbənno wɔɔ n paŋŋa ba ma k'an Yeezuu gɔdarkɔra bı busu.

²² N n ta Yeezuu m bınce kɔ n n'a birm Golgotaa b'ɔ. A le taa k'a hı, a ɔ: <Minkorgo bınce.>

²³ N n dıven war kɔ ma kan *mıur kı ŋn'a ka Yeezuu ɔ, b'a n a mi y.

²⁴ N n a wɔ gɔdarkɔra ma, ŋnı pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ŋnı ŋ jir. Gɔaa biyɛθ kan a hɔ kı.

²⁵ N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma ŋn'a nya dɔgta m wakati nɛɛhɔ ma.

²⁶ N n Yeezuu zɛ bı jı gɔrsıra ba ncınaaɔ warga ma Yeezuu mim la gɔdarkɔra bı ma: <Zıfɔrɔ cir m.>

²⁷ N konno wɔ hıya gɔdarkɔrarɔ ma bınce deem ɔ kan Yeezuu kı. Deem a jısa, deem a bısi.

[

²⁸ Hɔ kɔ n nyınta, n n a da Wosoci nɔ ɔ bı kɔ yı: <N y'a le sa n n a da mimbɔnyaabənno barla.>]

²⁹ Cenlezannɔ kɔ ŋ nı cenim b'ɔ rɔ wɔɔ y'a sonsɔ wɔm, ŋn'a mim zem zukə-zukə, ŋn'a hıɛ, ŋ ɔ: «Haya! İbı k'ı ı da ma, ı Wosocɛ wurgə, ı ı bɔ, ı dɔ dɔmım kaakɔ nɔ ɔ bı,

³⁰ ı mıŋŋa bumbɔ, k'ı zer gɔdarkɔra bı ma.»

³¹ Wosocemannıbənno wɔɔ sɔ kan wosocikarınsaambɔɔ wɔɔ kı y'a dındam kan kɔ kı, ŋn'ı yaa wɔm Yeezuu ma, ŋ ɔ: «A a muno bumbɔ, an bɔkarɛ, a b'a dam ma an a mıŋŋa bumbɔ y.»

³² Kɔ Krista, İsrayel cir bı n zer gɔdarkɔra ma kɛɛɛ, k'ɔ a yı, k'ɔ sıra ka. Gɔɔɔ kɔ ŋ yı ŋ wɔ gɔdarkɔra ma rɔ wɔɔ y'a sonsɔ wɔm sɔ.

Yeezuu zε
(*Matiyee 27.45-56; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30*)

³³ Sinsebiri k'a bɪ da bɪ, monsigə ɡɔta zε tara burə ɔ an ta an wakati kaaku ku yirbøere m.

³⁴ Wakati kaaku bɪ ma bɪ, Yeezuu zee ɡɔta da, a ɔ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lε taa k'a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ nɪ, ɪ ɪ bɔ mɔɔ ɔ?»

³⁵ Ɔɔɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, η ɔ: «K'a tɔr ka, a ɪ *Elii birm k'an b'a da a han.»

³⁶ N deem n bra si an aa hɔ mafɔ-mafɔda sa, an a nyɔɔ hɔ hɛɛnɪ ma, an a du bɛnkɔ ma, an a ka Yeezuu ɔ k'an a mi, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a to, k'ɔ dɪga a Elii zεm b'a zer ɡɛ.»

³⁷ Yeezuu n zee ɡɔta da, an ga.

³⁸ Wosocɛ bɪ pɛɛra* bɪ n kaansɔ a bire ɔ, an a sa mim ɔ an b'a zε tara ma.

³⁹ Yarbɛnno cir bɪ n jum, an a nya Yeezuu rɛ. K'a yɪ an ga maam bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Sɪra m, ɡɔaa naa do nyɪnta Woso Nyɪ paan....»

⁴⁰ Lannɔ nyɪnta b'ɔ, ηnɪ jum laatɔ ηn'ɪ dɪgam. Magdala Maarii nyɪnta η bire ɔ, kan Salomee kɪ, Zozee kan Zakki poore da Maarii kɪ.

⁴¹ Yeezuu k'a nyɪnta Galilee ɔ bɪ, lannɔ nɔɔn duro nyɪnta ηnɪ zu kɔ ɔ kan kɪ, ηn'a dam han. Lannɔ ɡɔsɪnnɔ zu kɔ ɔ kan kɪ, ηnɪ bɔr Zerizalem ɔ.

* **15:38 15.38** Pɛɛra kɔ n n'a hum ma bɪ, pɛɛra bɪ do ɪ Wosocɛ bɪ zε kumbir hɪya: lɛkare bɪncɛ bɪ m bɪncɛ mɪɪɪa, a hɪya hɔ bɪ n bɪncɛ mɪɪɪa paan....

Yeezuu birle

(*Matiyee 27.57-61; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42*)

⁴² Woso le ter. *Sabaa bankare wakati m, a le taa k'a hi a u, hoonsire domum n bir booti m.

⁴³ Keere bi, Arimatee ko goaa deem k'a to m Zozef bi lee ku. Nyinta a u goaa guta dodo-konno woo bire u. A nyinta, an ni dom Woso cirbæ bi zere ma. A n a heer ba koodæ, an ta Pilati zi, k'a yaa Yeezuu gær bi ye han.

⁴⁴ Yeezuu k'a ga leem ncinaasu bi, Pilati ze kædæ, an yarbænno cir bi bir, an a lar ko Yeezuu gare bi maasure ba ge.

⁴⁵ K'a ho ko yarbænno cir b'a hi bi ma bi, a Yeezuu gær bi ka Zozef u.

⁴⁶ Zozef n peera feoda si, an a ka, n n Yeezuu gær bi zer godarkora bi ma, an peera feoda bi burgu ma, an aa wota yaa ko n y'a hon ci u b'u. A n jaa guta gægu, an a ta yaa bi le re.

⁴⁷ Magdala Maarii kan Zaku da Maarii ku nyinta b'u, hn'i digam bince ko n ni Yeezuu gær bi wotañ u bi ma.

16*Yeezuu mimbore*

(*Matiyee 28.1-8; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10*)

¹ *Sabaa hinni bi k'a cem bi, Magdala Maarii kan Salomee ki, Maarii Zaku da ki tidæer si k'a yaa da Yeezuu ma.

² Hatu hinni k'an leekare domum bi wutigota m bi, η bur yaa ra b'u, bi ma bi, woso n haan y.

³ N n'a hum ko m, η u: «Nka n ni jaa bi gom woo m yaa bi le re?»

⁴ Kò η y'a bɔɔta ηnɪ dɪga bɪ, η jaa k'a nyɪnta gɔta bɪ yɪ, n n a gərgu, n n a gɔ yaa bɪ lɛ rɛ.

⁵ N̄ n gasɔ yaa b'ɔ, ηn'aa nyukumbueere yɪ, an nɪ nyɪntam bɪsɪ ɔ, an zaba fu du a ma. N̄ da n bɔ ɔ gɔta.

⁶ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A da bɪ bɔ ɔ y. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, Nazaretɪ Yeezuu kɔ n y'a wɔ gɔdarkɔra ma b'awɔɔ n'a kam ma. A a mɪm bɔ ɔ, a ba naa ɔ dɔ y. Ba bɪnce kɔ n y'a wɔta ɔ bɪ n na.»

⁷ Bɪ, k'a yaa a hɪ Pɪyɛɛr m, kan a karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «A lɛkare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ. Bɪnce bɪ do awɔɔ n n'a yɪη ɔ, amba a hɪ awɔɔ m bɪ m.»

⁸ N̄ n bɔ yaa b'ɔ, ηnɪ bra si kan mɛhɪnkɔ kɪ, η n a so a ɔ y. Kan dabɔɔ k'an ta η nɪ bɪ kɪ, η n yɛ, η n a hɪ gɔsɪ nɪ y.

*Yeezuu hɪnkare
(Matiyee 28.9-10; Zaan 20.11-18)*

[
⁹ Yeezuu k'a mɪm bɔ ɔ hatɔ hɪnnɪ k'an lɛkare dɔmɪm bɪ wutɪgɔta m bɪ, a lɛɛ ka an a hɪnka Magdalaa Maarii m. A n nyɪnta an la zɪnɛro ra saanhɪna a mɛ ɔ bɪ m.

¹⁰ Magdalaa Maarii n ta, an aa hɔ k'a yɪ bɪ hɪ gɔɔɔ kɔ η nyɪnta kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ m. Brɔɔ haay heer nyɪnta an a zar, ηn'ɪ nyɪ kare.

¹¹ Kò η y'a tɔr ka Magdalaa Maarii meerbaa bɪ ma an n'a hɪrɛ a ɔ, a a mɪm bɔ ɔ, b'awɔɔ yɪ bɪ, η n a si nɪ y.

(Likki 24.13-35)

¹² Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪnka makra do vanta m karɪndanyɪnɔ hɪyɔɔ m, ηn'ɪ bɔm tara nɔ ɔ.

¹³ N̄ n̄ a wusigə, ηn̄u b'a h̄u a muno kar̄ındanȳn̄o w̄ōo m, b̄i br̄ōo n̄ a si s̄o y.

(Matiyee 28.16-20; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibəəzann̄o Ci 1.6-8)

¹⁴ A nyare ma b̄i, a a h̄unka kar̄ındanȳn̄o buereedeem n̄o w̄ōo m, ηn̄u nȳnta, ηn̄'ı h̄ob̄ure b̄im. Yeez̄uu n̄ η s̄ırakare war kan η heer̄kare b̄i k̄ı h̄ı η n̄ı. K̄o η n̄ ḡōōo k̄o η y'a ȳı, an a m̄ım b̄o ̄o r̄o m̄ım si b̄i m̄ınto.

¹⁵ A n̄ b̄okare, an a h̄ı η n̄ı, a ̄o: «K'a ta durnya haay n̄o ̄o, a yaa lemim nȳnta b̄i pa da ḡōōo m.

¹⁶ Ḡoaa k'a s̄ıra ka, an ye an batem si s̄o b̄i, b̄i zaa n̄ n̄ı b̄omb̄ore ȳım. B̄i ḡoaa k'a b̄i s̄ıra kam b̄i, a zaa b̄i b̄omb̄ore ȳıre y.

¹⁷ Ba makrar̄o k̄o s̄ırakarezann̄o a da ma, ηn̄u η ba b̄i n̄ na: N̄ lam zin̄ero ra m̄ōo t̄o ma, η lemim daar̄o h̄ıre.

¹⁸ K̄o n̄ cem ηn̄u m̄ınn̄o ḡor a w̄o ̄o ḡee, ηn̄u nȳıst̄ı da h̄o ̄o, ηn̄'a ka η ̄o, a b̄i h̄ost̄ı bare η n̄ı y. N̄ y'a w̄o kam yaabazann̄o ra, b̄i br̄ōo y'a waam.»

(Likki 24.50-53; Zibəəzann̄o Ci 1.9-11)

¹⁹ K̄o Zuuba Yeez̄uu meer ba kan η k̄ı an a nya b̄i, a der, an ta arzana ̄o, an aa nȳnta Woso b̄ıst̄ı ̄o.

²⁰ Kar̄ındanȳn̄o w̄ōo n̄ ta, ηn̄'aa lemim nȳnta b̄i pa da l̄ee haay ̄o. Zuuba b̄i y'a dare η han, an n̄ı lemim nȳnta b̄i paηηa dan̄ ̄o kan hoserlo bare k̄ı.]*

* **16:20 16.9-20** Ciro gusinn̄o w̄ōo n̄o ̄o b̄ıncero n̄ōon duro ba ̄o y, an a sa 9 ra, an ta m 20 ra.

Bissa

Bisa: Wosoci Gaaastababaa Daa New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025

b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2